

"DIRVAI" IŠ KLAIPĖDOS**PATRIOTIŠKUMAS**

Antanas Barusevičius

(Pabaiga)

Aš girdžiu šūksnius, kad tai – nesąmonė, nes "taip negali būti". Tada tegu oponentai paaiškina, ar taip elgtųsi patriotas, kuris prisiekė dirbti piliečių labui? Ar galėtų patriotas iššvaistyti milijonines pinigų sumas, sužlugdyti bankus, valstybės ekonomiką ir ramiai gyventi? Ar gali save gerbiantis patriotas paimti paskolą, išvaizduojant, kad mums nereikės skolos gražinti? Kaip patriotas, dirbantis kalėjimo viršininku, gali leisti kaliniams uliavoti, kai piliečiai neturi duonos kąsnio? Ar gali patriotas Prezidentas pažadėti pensininkams laiku išmokėti pensijas, pažado nevykdyti ir ... ramiai stebėti olimpinės žaidynes? Galima pateikti dar daugiau klausimų, bet tegu mūsų priešininkai atsako į šiuos.

Primenu dar vieną faktą, išryškėjantį pažvelgus į bet kurį laikraštį, pasiklausius radijo ir televizijos pranešimų arba mūsų politikų kalbų Seime. Niekas neneigia, kad Lietuvoje galioja Valstybinės kalbos įstatymas. Jo nuostatas privalu vykdyti. O kokia padėtis iš tikrųjų? Kas gali mane įtikinti, kad jis vykdomas?

Dar pradinėje mokykloje sužinojau, kad abėcėlėje yra trisdešimt trys lietuviškos raidės. Dabar su nuostaba aptinku tokias "lietuviškas" raides kaip x, w, raides su umliautais, cė, kuri tariamą kaip "k", abra-kada-bra "tch", tariamą kaip "č" arba "j" neva reiškiančią "džei" ir taip be galo. Kokių tik nori "lietuviškų-tarptautinių" žodžių dabar randame, bet jokioje lietuviškoje gramatikoje neraskime taisyklės, pagal kurią būtų galima šiuos žodžius perskaityti!

Ramiai galiu tvirtinti, kad taip atsitiko vien todėl, kad pas mus išmirė patriotai knygnešiai, kovoję už lietuviškąją raidyną, patriotai inteligentai, patriotai varpininkai. Nė vienas patriotas teisininkas nesutiktų sudaryti išskirtinių sąlygų stoti į Universiteto juridinį fakultetą savo vaikams, kaip tai padarė generalinės prokuratūros valdininkai. Deja, mūsų valdininkams niekas negrėsia, "homo sovietikus" sąžinė seniai sudulėjusi.

Mano straipsnis ne-tekų prasmės, jeigu nepasitū-

lyčiau sprendimų, išeičių iš tokios būsenos. Visuomenė privalo pareikalauti, kad įstatymai būtų priiminėjami, atsižvelgiant ne tik į formą, bet ir į principines nuostatas. Besąlygiškai reikia šalinti susikompromitavusius politikus iš Seimo, valdininkus iš pareigų ir t.t. Bet ar gali mūsų visuomenė to pareikalauti? Ne ir dar kartą ne. Mūsų visuomenė, gali pakilti dėl kokios nors privilegijos sau, bet vargu ar išdrįs pasakyti NE betvarkei. Negi nėra išeities?

Net Biblijoje teigiama, kad nepakanka gėrį tik deklaruoti, jį reikia puoselėti ir ginti. Reikia daug pastangų, kad išjudintume visuomenę iš abejingumo, padėtume jai atsistoti į rikiuotę. Kas tai gali padaryti? Kristus ėjo mokyti gyvu žodžiu. Ortatorinio meno galią, įtaigaus žodžio jėgą žinome visi. Galvoju, kad šiuo metu būtent toks metodas duos naudą.

Ką mes skaitome lietuviškoje spaudoje? Ogi atsiminimus, paverkšlenimus, pagraudėjimus. Štai T.Venclova po susitikimo Vilniuje su apie 300 intelektualų, interviu "Lietuvos rytui" sako: "Neturiu jokių asmeninių politinių ambicijų. Norėčiau visiems laikams išsaugoti nepriklausomo intelektualo poziciją" ("Lietuvos rytas", 96 07 09, Nr. 158). Panašiai elgiasi ir A. Štromas, kuris apibūdina Lietuvos politinę situaciją, bet neišsako požiūrio, kad tokios padėties toliau negalima toleruoti ("Lietuvos rytas" 96 07 23, Nr. 170).

Visais laikais visu reformų smaigalyje buvo intelektualai. Jie nesišalino nuo sunkaus darbo, nevengė atsakomybės. Vis dažniau prisimena kažkur skaityti žodžiai: "Nebijok draugų. Blogiausia, ką jie gali padaryti, tai išduoti. Nebijok priešų – jie gali tik užmušti. Bijok abejingų, nes per jų tylą sutikimą galima ir išduoti, ir užmušti." Ar ne taip mes priversti galvoti, kai išeivija bendrauja tik su "nomenklatūrine" valdžia ir visiškai užmiršta savo Tautą, kurios patriotais skelbiasi?

Tuo tarpu žmonės laukia nesulaukia to padaršinančio, uždegančio žodžio, šaukiančio nebijoti ir raginančio drąsiau žengti demokratėjimo keliu. Prašau išeivijos garbingų atstovų neįsižeisti, bet manau, kad mes

negalime likti pasyvūs ir abejingi, kai Tėvynėje suirutė ir kiekvieno pastangos reikalingos kaip oras. Sutikime, kad mūsų bendravimas padėtų išjudinti Lietuvos visuomenę. Reikėtų daug mažiau laiko ir lėšų, nes išjudinta visuomenė ir taps ta "trečiaja" jėga, kurios niekaip neranda politikai.

Tikiu, kad Lietuvoje atsiras bendraminčių, kurie padės organizuoti susitikimus, diskusijas, paskaitas. Prisiminkime, kokį poveikį turėjo ugningos kalbos Sąjūdžio laikmečiu. Tikiu, kad geri rezultatai būtų ir šandien. Bent Klaipėdoje pasižadų padėti tokias paskaitas organizuoti ir jose tikrai dalyvačiau.

Rinkėjų dėmesiui!

Užsienyje gyvenančių Lietuvos piliečių balsai Seimo rinkimuose bus priskaičiuoti Naujamiesčio rinkimų apygardoje Nr.1.

Tautos fondo pastangomis, Ameriką pasiekė šios apygardos kandidatų į Seimą sąrašas:

Vasilij Asmolkov – Lietuvos Ūkio partija;

Audrius Butkevičius – asmeniškai iškėlė savo kandidatūrą;

Bronislavas Genzelis – Lietuvos Socialdemokratų partija;

Jurij Kobrin – Lietuvos Rusų partija;

Andrius Kubilius – Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai);

Albinas Lozuraitis – Lietuvos Demokratinė Darbo partija;

Rimantas Matulis – Lietuvių tautininkų sąjunga;

Saulius Mickus – Lietuvos Valstiečių partija;

Aurelija Pilotienė – Lietuvos krikščionių demokratų partija;

Algirdas Pilvelis – Lietuvos Reformų partija;

Zigfrid Račkovskis – Lietuvos Lenkų rinkimų akcija;

Gintaras Ruseckas – Respublikonų partija.

"Draugas", rugsėjo 25 d.

Red. pastaba: Daugiamandatės rinkimų apygardos biuletenio kopija bus atspausdinta kitame numeryje.

Klivlendo (Cleveland) lietuvių jaunimas kultūrinių darželių šventėje – Vieno Pasaulio dienoje G.Juškeno nuotr.

Pasiruošę Seimo rinkimams

Lietuvos Respublikos Ambasada Vašingtone baigia rinkėjų, norinčių dalyvauti rinkimuose į Lietuvos Respublikos Seimą, registraciją. Balsavimo komisijos pirmininkė paskirta Ambasados ministrė dr. Dalia Grybauskaitė.

Jungtinėse Amerikos Valstijose pareiškė norą dalyvauti rinkimuose apie 1100 Lietuvos Respublikos piliečių. Pranešame, kad visiems užsiregistravusiems piliečiams iki spalio 7 d. bus išsiųsti rinkiminiai dokumentai.

Balsuoti paštu galima pradėti nuo spalio 10 d., siunčiant užpildytus rinkimų biuletenius į LR Ambasadą Vašingtone. Biuleteniai bus pripažinti galiojančiais, jei jie pasieks Ambasadą ne vėliau kaip iki spalio 21 d. 10 val.

ryto Vašingtono laiku.

Piliečiai, kurie nori rinkimų dieną balsuoti asmeniškai, galės atvykti į LR diplomatinės atstovybės Vašingtone, Niujorke, Čikagoje ir Los Andželes. Balsuojant būtina turėti Lietuvos Respublikos galiojantį piliečio pasą ir rinkėjo pažymėjimą, išsiunčiamą kiekvienam rinkėjui.

Jeigu rinkėjas negavo pažymėjimo arba iš anksto neužsiregistravo balsuoti, jis galės atlikti savo pilietinę pareigą, atėjęs į LR diplomatinę atstovybę spalio 20 d. Pateikus galiojantį piliečio pasą, rinkėjo pažymėjimą išrašys diplomatinės atstovybės balsavimo komisijos pirmininkas. Balsavimas spalio 20 d. vyks nuo 9 iki 16 valandos. Pakartotiniam balsavimui numatyta lapkričio 10 d. data.

SUDARYTA "DIRVOS" NOVELĖS KONKURSO JURY

"Dirvos" novelės konkursui atsiųstų darbų vertinimo komisiją (jury) sudaro:

pirmininkė – prof. dr. Jolita Kavaliūnaitė, narės: rašytoja Aure-

lija M. Balašaitienė ir dr. Danguolė Tamulionytė.

Darbų pristatymo terminas baigėsi rugsėjo 15 d. Iš viso pristatytos 37 novelės.

"Dirvos" redaktorius Dr. Jonas Jasaitis

Girdėta iš Vilniaus

• **VIZITAI.** Rugsėjo 26-27 dienomis Lenkijos Seimo maršalkos Jozef Zych kvietimu Varšuvoje viešės Lietuvos Seimo delegacija, vadovaujama Seimo pirmininko Česlovo Juršėno.

Rugsėjo 27 d. Vašingtone prasidedančiame Pasaulio banko ir Tarptautinio valiutos fondo valdytojų tarybų metiniame susirinkime dalyvaus ir Lietuvos delegacija. Ministro Pirmininko potvarkiu jos vadovu paskirtas Lietuvos banko valdybos pirmininkas Reinoldijus Šarkinas.

Spalio 9-11 dienomis Lietuvos Prezidentas A. Brazauskas su oficialiu vizitu lankysis Danijoje.

Spalio 15-17 dienomis A. Brazauskas lankysis Briuselyje. Nors galutinė Prezidento vizito darbotvarkė dar tikslinama, jau žinoma, kad įvyks A. Brazausko susitikimai su NATO generaliniu sekretoriumi, Europos Sąjungos prezidentu, Belgijos karaliumi Albertu II, Belgijos premjeru ir kitais pareigūnais.

• **NAUJA PASKOLA: 10 MLN. DOLERIŲ ENERGIJOS TAUPYMO PROJEKTUI.** Antradienį Lietuvos Seimas ratifikavo sutartį, pagal kurią Tarptautinis rekonstrukcijos ir plėtros bankas skiria Lietuvai 10 mln. JAV dolerių paskolą Energijos taupymo – būsto demonstraciniam projektui iš dalies finansuoti. Bendra projekto vertė siekia 20,6 mln. dolerių, 8,2 mln. dolerių iš Pasaulio banko paskolos numatoma skirti gyvenamųjų namų energijos taupymui. Šių lėšų gali tikėtis namų savininkai, gyvenamųjų namų bendrijos. 1,8 mln. dolerių ketinama skirti energijos taupymo priemonių įdiegimui mokyklose. Darbai bus atliekami pasirinktose savivaldybėse, norint pademonstruoti, kad priemonės, mažinančios šiluminės energijos sunaudojimą, yra veiksmingos.

• **SEIMAS PRIĖMĖ KRAŠTO APSAUGOS TARNYBOS ĮSTATYMĄ.** Seimas priėmė Krašto apsaugos tarnybos įstatymą. Jis nustato krašto apsaugos sistemos organizavimo, valdymo bei kontrolės pagrindus, karo tarnybos atlikimo ir karių aprūpinimo tvarką, kariuomenės uždavinius, sudėtį, karių laipsnius ir jų suteikimą.

Būtinąją karo tarnybą pagal šį įstatymą – privaloma Lietuvos piliečių tarnyba, kurią sudaro pradinė tarnyba reguliariojoje kariuomenėje ir vėlesnė tarnyba aktyviajame rezerve. Profesionalioji karo tarnyba – tai Lietuvos piliečių savanoriškumo ir karo tarnybos sutarties pagrindais atliekama tarnyba. Krašto apsaugos ministru ir ministerijos sekretoriais gali būti tik civiliai asmenys.

• **RENGIAMASI I. SIMONAITYTĖS ŠIMTMEČIO JUBILIEJUI.** Kitų metų pradžioje Lietuvoje bus minimos litetaturės klasikės Ievos Simonaitytės 100-osios gimimo metinės. Kultūros ministerijoje įvyko pirmasis rašytojos gimimo sukakties paminėjimo valstybinės komisijos posėdis. Komisijai vadovauja Kultūros ministras Juozas Nekrošius. Planuojama, kad Ievos Simonaitytės gimimo 100-mečiui skirti renginiai vyks visoje Lietuvoje. Priekulės miestelyje, kuriame nuo 1961-ųjų iki 1978 metų vasaromis rašytoja gyveno ir kūrė, numatoma pastatyti jai paminklą.

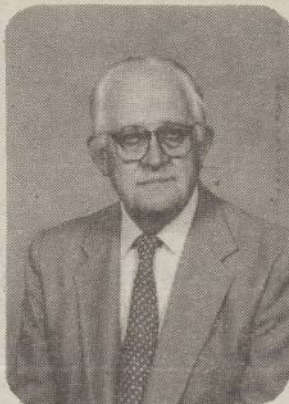
• **DIDYSIS LIETUVOS KUNIGAİKŠTIS GEDIMINAS – VĖL VILNIUJE.** Vilniuje, Gedimino kalno papėdėje, šalia Arkikatedros bazilikos iškilmingai atidengtas paminklas Vilniaus įkūrėjui – Lietuvos Didžiajam Kunigaikščiui Gediminui. Į šią ilgai lauktą šventę susirinkę vilniečiai tiesiog užtvindė rudens saulės nušviestą Katedros aikštę. "Džiaugiuosi su visa Lietuva, kad pagaliau Didysis Kunigaikštis Gediminas sugrįžo į jo įkurtą sostinę Vilnių. Šis paminklas buvo statomas su meile ir pagarba Valdovui, kuris valdė šalį ne smurtu ar kalavijų, o protu, sutarimu. Todėl tai yra ir simbolinis paminklas santarvei bei žmogiškumui", – pradėdama iškilmes kalbėjo Kunigaikščio Gedimino paminklo šalpos fondo pirmininkė Beatričė Kleizaitė-Vasaris.

• **PAMINKLAS JONUI BASANAČIUI.** Rugsėjo 21-ąją Vilkaviškyje iškilmingai atidengtas paminklas garsiam kraštiečiui – lietuvių puoselėtojų, Vasario 16-osios akto signatarui, mokslininkui, gydytojui Jonui Basanavičiui. Jo autoriai – skulptorius Antanas Žukauskas ir architektas Vytautas Balčiūnas. Daugiau kaip dviejų metrų aukščio skulptūrą Antanas Žukauskas iškalė iš granito. Paminklas vaizduoja Joną Basanavičių sėdintį kėdėje, t.y. tokį, koks jis įamžintas ne vienoje nuotraukoje.

• **LIETUVA IR UKRAINA: PASIRAŠYTI 7 BENDRADABIAVIMO DOKUMENTAI.** Lietuva ir Ukraina patvirtino kiekvienos valstybės teisę stoti į tarptautines politines, ekonomines, saugumo ir gynybines organizacijas. Tai pažymima bendroje Lietuvos ir Ukrainos prezidentų Algirdo Brazausko ir Leonido Kučmos deklaracijoje, kurią jie pasirašė Vilniuje. L. Kučma lankėsi Lietuvoje rugsėjo 23-24 d.

Iš visur apie viską

KOVA DĖL VALDŽIOS IR ... PINIGŲ

Algirdas Pužauskas

Mažosios partijos

Lapkričio 5 d. JAV rinks šalies prezidentą. Kandidatus iškėlė ne tik dvi didžiosios – demokratų ir respublikonų – partijos, bet yra ir penki trečiosiomis vadinamųjų partijų kandidatai. Žinomiausias jų tarpe yra 66 metų amžiaus milijonierius Ross Perot – Reformų partijos steigėjas ir vadovas. Jis yra biznio bendrovės "Perot Systems" steigėjas ir pirmininkas. Svarbiausi jo politinės programos teiginiai: valstybės biudžeto subalansavimas, prekybos deficito panaikimas ir valdžios reformos. Sužinojęs, kad jam nebus leista dalyvauti priešrinkiminių kandidatų debatuose, jis piktai pasiūlė kviesti stebėtojus iš Bosnijos ir Haičio, kurie prižiūrėtų, kad rinkimuose nebūtų sukčiaujama.

Rinkimams Amerikoje vadovauja Rinkimų komisija, sudaryta iš įvairių politinių grupių ir iš nepartinių asmenų. Ji sudarė ir įvairių grupių Prezidentinių Debatų komisiją. Ši nusprendė nekviekti mažesniųjų partijų kandidatų į organizuojamus debatus, nes jie neturi jokių šansų laimėti prezidento vietos. Reformų partija tuoj kreipėsi į teismą, reikalaudama teisės dalyvauti debatuose. Nurodoma, kad paskutiniuose rinkimuose kandidatas Perot gavo 19 % visų balsų. Perot skundžiasi, kad Debatų komisijai vadovauja respublikonas, buvęs tos partijos nacionalinis pirmininkas, dabar pirmininkaujantis Amerikos azartinių lošimų sąjungai. Visuomenės nuomonės tyrimai parodė, kad net 76 % amerikiečių reikalauja Reformų partijai leista turėti savo atstovą debatuose.

Nemažai savo rėmėjų turi ir kitos mažos "trečiosios" partijos. Jau daug metų savo kandidatą į prezidento vietą iškelia Libertarų partija. Šiemet juo yra 63 metų amžiaus Harry Browne – rašytojas ir finansininkas. Preziden-

tinį kandidatą turi Gamtos įstatymų partija. Tai 42 metų John Hasgelin, fizikas. Jis skelbia, jog JAV problemos būtų išspręstos, jei žmonės labiau laikytųsi harmoningo įsijungimo į gamtą reikalavimų.

Socialistų partijos kandidatė, 44 metų Mary Cal Hollis reikalauja prižiūrėti didžiulias biznio korporacijas, suteikti visiems amerikiečiams gerą sveikatos priežiūrą ir visiems prieinamą švietimą. Vartotojų sąjungos sumanytojas ir aktyvistas, 62 m. Ralph Nader, Ramiojo vandenyno partijos kandidatas, siūlo smarkiai kontroliuoti didžiulias biznio korporacijas, prižiūrėti, kad jos neskriaustų ir neapgauktų amerikiečių vartotojų. Naderis jau seniai organizuoja vartotojų grupes ir gina jų interesus.

Rinkimuose kandidatą į prezidento vietą iškėlė ir nauja – JAV mokesčių mokėtojų partija. Jos vadovas, 55 metų Howard Phillips reikalauja visai panaikinti federalinius mokesčius, laikytis Konstitucijos ir Šventojo Rašto.

Vadovas pasitraukė

Buvęs Izraelio premjeras, darbiečių partijos veikėjas Šimonas Peresas (Shimon Perez) rugsėjo 18 d. paskelbė, kad jis daugiau nebus kandidatu į premjero vietą. Jis jau 73 metų amžiaus ir užsitarnavęs poilsio. Šis pareiškimas, komentatorių nuomone, kilo iš darbiečių partijoje kilusių varžybų dėl partijos vadovo vietos. Nepasitaręs su kitais žymiais partijos veikėjais, Ehudas Barakas, sušaukęs spaudos konferenciją, paskelbė, kad jis planuoja perimti partijos vadovybę ir tapti Izraelio premjeru. Barakas yra buvęs Izraelio kariuomenės štabo viršininku. Jis 54 metų amžiaus, premjero I. Rabino valdymo metu buvo vidaus reikalų ministru, o premjero Pereso buvo perkeltas į užsienio reikalų ministerio pareigas.

Barakui paskelbus savo kandidatūrą, neatsiliko ir kitas darbietis – 52 metų amžiaus medicinos gydytojas, buvęs kariuomenės štabo narys Efraimas Snehas.

Izraelio spauda mini dar kelis darbo partijos veikėjus: buvusį ministrą, dabar Profesinių sąjungų federaci-

jos vadovą, 46 metų Haimą Ramoną ir Uzi Baramą, 59 metų, buvusį turizmo ministrą. Darbo partijoje likusi tuščia partijos vadovo vieta paskatins ir daugiau ambicingų veikėjų, siekiančių premjero vietos. Tos varžybos gali pakenkti partijos vieningumui ir susilpninti opoziciją dabartinei dešiniųjų valdžiai.

Bosnijos valdžia

Rugsėjo 14 d. Bosnijoje vyko demokratiniai valdžios rinkimai. Tai labai komplikuoti, daug rūpesčių sukėlę, mažai vilčių atnešę balsavimai, kurie aiškiai parodė, kad trijų tautų neapykanta tebėra gyva, nieko gero nežadanti ateičiai. Musulmonų-kroatų federacijoje iš aštuonių kandidatų į prezidento vietą išrinktas musulmonas. Lygiomis teisėmis prezidentūrą sudarys serbas ir kroatas, kurie pirmininkaus prezidentūrai pasikeisdami. Atstovų tautiniai rūmai turės po 14 visų trijų tautybių atstovų. Kiti parlamento rūmai – visos federacijos seimas – turės 140 narių iš musulmonų – kroatų pusės ir 140 serbų. Vėliau atskiruose rinkimuose bus renkami miestų ir kitų savivaldybių pareigūnai.

Kaip ir buvo laukta, daugiausia balsų gavo pasižymėję nacionalistai, sudarę išpūdį rinkėjams, kad jie labiau nekenčia savo kaimynų, negu kiti kandidatai. Užsienio stebėtojai tik tiek pripažįsta, kad geriau kai seni priešai vienas kitą kolioja, susėdę prie bendro stalo, negu lieja kraują kalnuose, žudydami vienas kitą. Bosnijos – Hercegovinos žemėlapis išmargintas mažomis salelėmis. Didžiausias "salas" šiaurėje ir rytuose valdys "Republika Srpska", kurios vadai atvirai pripažįsta, kad jų pagrindinis uždavinys susijungti su Jugoslavija, kuri dabar susideda iš Serbijos ir Juodkalnijos.

Ieško seno aukso

Pasaulio bankams ir bankininkams labai svarbus geras vardas. Šveicarijos bankai garsėja savo tvarkingumu. Bankų tarnautojai niekada neišduoda savo klientų, laikosi šalies bankų slaptumo įstatymų.

(Nukelta į 3 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents. Air mail overseas \$100.00 yr.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Oro paštu į užsienį metams \$100.00 pusei metų \$55.00 • Atskiro numerio kaina 65 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Redaktoriaus skiltis

DEMOKRATIJOS PARODIJA

Priešrinkiminių šurmulyš jau gaudžia visu smarkumu. Spauldoje paskelbti daugybės partijų ir vienos koalicijos kandidatų sąrašai. Kiekvieną dieną per radiją ir televiziją girdisi norinčiųjų tapti naujojo Seimo nariais, vertinimai ir pažadai. Jau atspausdintas rinkiminio biuletenio, skirto daugiamandatei apygardai, pavyzdys. Užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai galės rinktis net iš viso tuzino kandidatų. Taigi, demokratijos pergalė? Ne, tik jos parodija.

Ko iš tikrųjų siekiame šiuose Seimo rinkimuose? Juk pagrindinis tikslas – negrižtamai, t.y. galutinai atsisveikinti su bet kuriomis sovietizmo apraiškomis. Tas išverstaskūrių klanas, kuris ištikimais tarnavo okupaciniam režimui ir totalitarinei – komunistinei ideologijai, dar kartą per pastaruosius ketverius metus parodė plėšrius, savanaudiškus nagus. Tragiško nesusipratimo dėka jis buvo patekęs prie nepriklausomybę atkūrusios Lietuvos valstybės vairo. Jis turėjo tiesiog stebuklingą progą atlikti išpažintį ir parodyti nuoširdžią atgailą bei atsivertimą.

Pirmaisiais atgimimo metais ne iš vieno asmens teko išgirsti: "Noriu ne pasiteisinti, o tik išsakyti, kaip tai atsitiko, kad tapau kompartijos nariu. Buvau jaunas, patikėjau kalbomis apie skelbiamą rojų, norėjau būti aktyvus, bet niekada nemaniau kenkti Lietuvai. Dabar su ta praeitimi užbaigta visam laikui. Aš apsisprendžiau ir išstojau."

Savotiškai įdomus pasirodė ir toks pasisakymas: "Netikiu parodomaisiais partinių bilietų mėtymais. Visa tai primena prasto teatro spektaklį. Jeigu tu iš tikrųjų apsisprendei, įrodyk, kad dirbi Lietuvos labui. Ir ta partija, dabar pasivadinusį LDDP, gali apsišvarinti ir tapti normalia politine jėga."

Deja, jokio apsišvari-

nimo neįvyko. Visa tos grupuotės "idėja" – sava kišenė ir vienadienės naudos ieškojimas. O naudodamasi jai suteikta vienvaldystė, ji pasijuto ne tik nebūdama, bet net visagalė. Ilgai Lietuva jau persidžiausių viešpatavimo pasekmes.

Tačiau šiems rinkimams puikiai pasiruošę tik toji pati LDDP. Suvokdama, kad antrą kartą tokio rinkėjų naivumo nebegalima tikėtis, ji išpuoselėjo visą puokštę vešlių ataugų. Kas, girdi, gali geriau suprasti ūkio reikalus už ūkio partiją? Kas gali geriau atstovauti kaimiečius, jei ne Valstiečių partija? Kas supras moterį, jos rūpesčius ir lūkesčius, jei ne Moterų partija? Ir taip toliau... O visos jos dar turi tokių suktų argumentų: "LDDP būtų irgi daug gero padariusi, bet tie dešinieji jai vis trukdė. Tai jie – kalčiausi už viską."

Rimtos stovyklos, kuri galėtų paaiškinti apvogtam, sutrikusiam ir nusivylusiam žmogui, kodėl Lietuva atsidūrė tokioje sunkioje būklėje, taip ir neatsirado. Vietoj galingos, sutelktos, aiškios valstybės ūkio atkūrimo programą turinčios jėgos matome tik šurmuliuojančius laikinus būrelius – "palapinių miestelius" ir rinkiminių plakatėlių margumyną.

Puikiausia tokios marmalynės iliustracija – užsienyje gyvenantiems Lietuvos piliečiams skirtas Naujamiesčio apygardos kandidatų sąrašas. Toje pačioje apygardoje vienas su kitu kovoja konservatorių, krikščionių demokratų ir tautininkų atstovai bei su jokia partija savęs nesiejantis buvęs Krašto apsaugos ministras Audrius Butkevičius. Tad kuris iš jų yra "geresnis už gerą"? Apie kokią "Tėvynės sąjungą" galima kalbėti, jei nesusitarta net dėl kandidatų kėlimo toje pačioje apygardoje? Kam naudingos šios varžytinės? Tik jau ne Tėvynei.

Juozas Žygas

Atrodo, kad dar taip neseniai tai buvo, kuomet Lietuva pasaulį stebino ir, kuomet mes negalėjome savo tėvynainiais atsigėrėti. Dabar viskas taip pasikeitė, kad sunku net atpažinti. Daugelis iš tų, kurie tikėjosi, kad tereikės tik nepriklausomybę atstatyti ir viskas savaime pagerės, kuomet to neįvyko, yra nusivylę. Atvykstančiųjų iš Lietuvos klausiu: "Ar būtų įmanoma "Baltijos kelią" vėl pakartoti?" Atsakymai yra vienodi: "Ne!" Tie, su kuriais Lietuvoje kalbėjausi, irgi yra tos pačios nuomonės.

Daugelis tų, kurie "Baltijos kelyje" ir prie Aukščiausios Tarybos barikadų stovėjo, sako, kad tai buvo gražiausios jų gyvenimo dienos. Visi su nostalgija jas prisimena lyg tolstantį mirazą, kuris jau niekuomet nebesugrįš. Tauta yra supriešinta ir

Iš visur apie viską

(Atkelta iš 2 psl.)

Šie metai šveicarų bankams atnešė daug nemalonumų ir jie dar nesibaigė. Gegužės mėnesį pasaulio žydų organizacijos skundėsi, kad šveicarų bankai visokiais būdais apsunkina ieškojimą pinigų, kuriuos į Šveicarijos bankus padėjo Vokietijos ir Rytų Europos žydai, vėliau žuvę Hitlerio valdomos Vokietijos mirties stovyklose. Daug įpėdinių bando atsiimti Šveicarijos bankuose laikytus pinigus. Šveicarija jau sutiko sudaryti jungtinį pasaulio žydų ir šveicarų bankininkų komitetą, kuriam vadovauja amerikietis finansininkas Polas Volkeris (Paul Volcker). Bandoma išaiškinti, kur ir kiek dar liko bankų sąskaitose karo metais nužudytų žydų pinigų.

Rugsėjo mėnesį Britanijos vyriausybė paskelbė savo buvusių slaptų archyvų duomenis. Ten sakoma, kad tuometinė Hitlerio valdžia perdavė Šveicarijos bankams didelį kiekį okupuotoje Europoje prisiplėšto aukso. Jo

susiskaldžiusi, tad nebegalėtų tokios vieningos demonstracijos surengti ar joje dalyvauti. Valdžios priekyje ir jos aplinkoje yra tie, kurie Baltijos kelyje ir prie Televizijos bokšto nestovėjo. Tie, kurie yra arčiau "lovio", apie savo praeitį nemėgsta kalbėti ir siūlo, kad "viską reikia užmiršti". Kad tas "užmiršimas" sklandžiau vyktų, jie bando istoriją perrašyti ir žymesnius jos įvykius ignoruoti. Ir jiems tai gana gerai sekasi!

Netolimoje atmintyje buvo 1941m. birželio 22-24 d. sukilimo 55-jų metų minėjimas, kurį valdžios sluoksniai vykusiai ignoravo. Buvo pranešta per radiją ir rodoma televizijoje: "Katedroje buvo laikomos šv. Mišios už sukilimo dalyvius ir žuvusiuosius, kuriose dalyvavo 1941 m. sukilimo dalyviai ir žuvusiųjų giminės. Po to buvo eisena Gedimino prospektu, kurioje dalyvavo **saujelė žmonių**". Po to buvo pastebėta, kad nei katedroje, nei eisenoje nebuvo valdžios ir kariuomenės atstovų, ir net kunigas per pamokslą "užmiršo" paminėti, kokia proga buvo šv. Mišios laikomos.

Siūlant viską taip lengvai užmiršti, reikėtų ne tik masinį tautos naikinimą ir trėmimus, bet ir dabartinę tautos apiplėšimą, visus tuos, kurie žmones prie skurdo ribos atvedė, taip pat užmiršti. Tektų užmiršti, kas tautai

prasiskolinimą užsieniui, jau siekiantį virš vieno milijardo ir trijų šimtų milijonų dolerių, lyg girnų akmenį po kaklu parišo. Bet reikia apie tai pastoviai kalbėti, kad tauta savo atminties ir praeities neprarastų. Ir reikia ne filosofinėmis sąvokomis, bet suprantamais žodžiais kalbėti.

REIKIA SUGRAŽINTI VILTĮ!

Blogiausia yra tuomet, kuomet žmonės jau vilties nebeturi. Žmonės, kurie per "prichvatizavimus", pinigų keitimus ir bankų vagystes buvo daug sykių apgauti ir apiplėšti, dabar jau niekuo ir niekam nebetiki. Spauldoje buvo rašyta, kad žmogus, turėjęs seniau banke 8000 rb. galėjo nusipirkti automobilį, o po visų keitimų iš pasilikusių pinigų – tik ožkutė.

Lietuvoje žmonės, kuriems aš apie tai priminiau, patvirtino, kad tokių atvejų gana daug buvo. Žmonės taupėsi laidotuvėms, o dabar už jų likusias santau pas net karstui neužtektų. Tokie žmonės yra viskuo nusivylę ir nežada eiti balsuoti sakdami, kad vis tiek jų balsai mažai tereikškie. Be to, visi esą vienodi ir tik prieš rinkimus atsimeną, kad ir žmonės yra, kurie gali būti jiems reikalingi. Reikia rasti būdus ir prie tokių žmonių prieiti.

(Bus daugiau)

kalėjimuose yra ne vien laisvės kovotojai, bet ir vagys, žmogžudžiai ir plėšikai.

• Prie Pietų Korėjos sienos, netoli kranto įstrigo Šiaurės Korėjos povandeninis laivas. Ant kranto rasti 11-kos šiaurės korėjiečių kareivių kūnai, vienas pagautas gyvas. Manoma, kad komunistinė Šiaurės Korėja atsiuntė savo sabotazo grupę, bet ji buvo pastebėta ir apsupta. Tuomet grupės vadas nušovė kareivius ir pats nusišovė, nes visi žuvusieji rasti nušauti šūviu į galvą.

• Japonijos Okinavos saloje įvyko referendumas. Net 90 % balsavusiųjų reikalauja, kad Amerika išvežtų iš salos savo 29,000 kareivių, nors JAV bazėse vietiniai japonai gauna daug darbų.

• JAV vyriausybė paskelbė, kad apie 2,000 kurdų pabėgėlių bus priimti kaip imigrantai į Ameriką. Tai šiaurinės Irako provincijos kurdų darbuotojai: vertėjai, vairuotojai, kiti darbininkai, padėję amerikiečiams.

vertė dabartinėmis kainomis gali siekti apie 4 milijardus dolerių. Dar 1946 metais Šveicarija atidavė karo laimėjimams – Britanijai, Prancūzijai ir JAV 60 mln. dolerių vertės auksą. Tos šalys auksą priėmė, tuo pačiu susitepdamos savo rankas, nors ir žinodamos, kad šveicarų bankai laiko dešimt kartų didesnes sumas iš buvusios nacistinės Vokietijos.

Šveicarijos parlamentas jau bando sudaryti "tiesos komisiją" iš istorikų ir finansininkų. Jie bandys išsiaiškinti buvusių Šveicarijos vyriausybių ir bankų vaidmenį, palaikant ryšius su Vokietija 1933–1945 metais.

Trumpai

• Rusijos ir Čėčėnijos santykiai vėl įtempti. Ginčai kilo dėl pasikeitimo karo belaisviais. Čėčėnai reikalauja paleisti, paskelbus amnestiją, visus kalėjimuose laikomus čėčėnus. Rusų jėgų vadas gen. Tichomirovas teigia, kad

T Ė V Y N Ė S P A D A N G Ė J E

ŽEMĖS ŪKIO KRIZĖ

Dr. Leonas Milčius

Dr. Leonas Milčius

(Tęsinys)

Lietuva sunkiai įsivaizduojama be modernaus žemės ūkio, aprūpinančio gyventojus maistu, o pramonę – žaliavomis. Šiuo metu kaime gyvena apie 32% Lietuvos gyventojų. Pradėjus žemę ir pastatus grąžinti buvusiems savininkams bei jų įpėdinams, o miestuose smarkiai išaugus energijos ir komunalinių paslaugų kainoms, vien per paskutiniuosius tris metus daugiau kaip 40 tūkstančių žmonių iš miestų persikėlė gyventi į kaimą.

Jeigu iki antrojo pasaulinio karo Lietuvoje buvo per 300 tūkstančių vienkietų, kuriuose gyveno apie 80% gyventojų, tai vėliau padėtis labai pasikeitė. Trėmimai, kolektyvizacija, melioracija, masiškas vienkietų griovimas ir gyventojų varymas į gyvenvietes, draudimas remontuoti senesnius pastatus nuniokojo Lietuvos gamtovaizdį, pakeitė Lietuvos kaimą. Deja, ne gerąja prasme.

1990m. pradžioje Lietuvoje buvo likę tik apie 75 tūkst. vienkietų, kuriuose dar buvo galima gyventi arba bandyti įsikurti. Vienkietų sunaikinimas yra didžiausia kliūtis kurti ūkininkams, atsiimantiems savo žemę. Tai didžiausia kliūtis žemės reformai.

Per 50 sovietinės okupacijos metų Lietuvoje sukurta kolchozų sistema buvo viena iš geriausiai veikusių visoje Sovietų Sąjungoje. Tad nenuostabu, kad žemės ūkio reforma kaime buvo sunki. Iš pirmo žvilgsnio ji net atrodė nuostolinga tiek ekonominiu, taip ir socialiniu požiūriu. Dabartiniu metu nors dar yra likę ir stambesnių žemės ūkio bendrovių, bet dauguma jų dirba nuostolingai ir neturi jokios ateities.

Dar Lietuvos Aukščiausiajai Tarybai 1991 m. priėmus nuostatą, kad žemė gražinama ne tik buvusiems savininkams, bet ir jų vaikams bei vaikaitams, o kiekvienas dirbantis ir gyvenantis kaime turi teisę gauti nors po

2-3 ha žemės, pradėjo kurtis gana smulkūs privatūs ūkiai.

Žemės reforma ir privatizavimas kaime vyksta sunkiai, su dideliais praradimais tiek ekonomikoje, tiek ir žmonių sąmonėje. Ankščiau kolūkiuose buvo nemažai nors ir prastos technikos, stambių pastatų, daug vadovų ir specialistų. Sakoma, kad eiliniam žmogui galvos reikėjo tik tam, kad ką nors "sukombinuotų" ir mažiau dirbtų. O ir dirbant nereikėjo pergyventi dėl trąšų, lietaus ar dar dėl ko nors.

Savame ūkyje – viskas kitaip. Reikia ir iniciatyvos, ir sunkaus bei sąžiningo darbo, o įsikuriant dar reikia ir pinigų. Daug pinigų. Ir pirmaisiais reformų metais, ir dabar pradedantysis ūkininkas ar bendrovėje pasilikęs žemdirbys jaučiasi užmirštas ir niekam nereikalingas. Kurias, trąšos, technika, elektros energija brango, jų kainos artėjo prie pasaulinių, o mėsos, pieno, daržovių, javų supirkimo kainos krito. Daug produkcijos liko nesusipirkta, o už supirtą pinigų po metus ir net dar ilgiau nemokėjo. Beveik trečdalis nenaudojamų pastatų stovi išvogti, apgriuvę, tarsi geriausia rinkiminė agitacija LDDP naudai.

Žemės ūkyje yra 147 634 privatūs ūkiai. Iš jų turi 10-20 ha – 31 232 (21%), 20-30 ha – 8246 (5,5%), 30-40 ha – 1044 (1%), daugiau kaip 50 ha – 777 (0,5%) ūkiai. Jie stambėja, bet lėtai. Vis dar nėra žemės banko, neįkurtos ir neveikia hipotekos įstaigos. Parduoti ar pirkti žemę sunku, nes nėra nei realios žemės rinkos, nei tinkamų tokių pirkimų įforminimo tarnybų. Sunyko apie 20% dirbamos žemės, kas metai lieka neapsėta apie 10 %. Statistiniai žemės ūkio gamybos rodikliai vis tebėra žemi. Ne ką geresnė padėtis bus ir šiais metais.

Nors kas metai grūdinėmis kultūromis užsėjama virš 1 mln. ha žemės, bendras grūdinių kultūrų derlius krito nuo 3,2 mln. tonų 1990 m. iki 2 mln. tonų 1995 m. Panašiam lygyje – per 70 tūkst. tonų kasmet – išsilaikė cukraus gamyba iš vietoje užaugintų cukrinių runkelių. Mažai keitėsi užauginamų bulvių kiekis – po 1400 tonų per metus. Beveik per pusę sumažėjo karvių, kiaulių, paukščių skaičius.

LDDP agrarininkai, kaltindami buvusį premjerą G. Vagnorių žemės ūkio sugriovimu, priskaičiavo net 35

mlrd. litų padarytą žalą. Konservatoriai neliko skolingi ir apkaltino valdančiąją partiją pramonės ir bankų sugriovimu bei padarytu 29 mlrd. litų dydžio nuostoliu.

Aišku, kad ir vieni, ir

kiti skaičiai yra smarkiai padidinti, nurodytos priežastys – tendencingos, politizuotos. Bet ekonomikos kritimo ir didelės dalies turto iššvaistymo bei prarastų pajamų faktus visa tai atspindi.

LIETUVOS MOZAIKA

M.K. ČIURLIONIO GIMTINĖJE

Rugsėjo 22-ąją, Mikalojaus Konstantino Čiurlionio 121-ųjų gimimo metinių dieną, kūrėjo gimtinėje – Senojoje Varėnoje vyko didelės iškilės. Sekmadienį naujojoje Šv. Mykolo Arkangelo bažnyčioje atidarytas muzikinės kultūros centras, pašventinti čia sumontuoti vargonai. Naujasis kultūros židinys kompozitoriaus ir dailininko gimtajame Dzūkijos miestelyje sukurtas kunigo Pranciškaus Čivilio, Gražinos ir Henriko Jaronių, kitų aktyviausių M.K. Čiurlionio draugijos Senosios Varėnos skyriaus narių pastangomis.

Senosios Varėnos bažnyčioje sumontuoti vargonai į Dzūkiją atkeliavo iš Pietų Anglijos. Instrumentas buvo gautas dovanų iš tenyktės Anglikonų bažnyčios. Jo pervežimo, sumontavimo bei restauravimo išlaidas apmokėjo Lietuvos kultūros ministerija.

Žymiausių Lietuvos atlikėjų koncertai Senosios Varėnos Šv. Mykolo arkangelo bažnyčioje vyks nuolat, bent kartą per mėnesį. Organizuoti šiuos koncertus ėmėsi Lietuvos muzikų rėmimo fondas. Čia taip pat vyks literatūros vakarai, o vienoje iš bažnyčios salių, talkinant M.K. Čiurlionio dailės muziejui, planuojama įrengti parodą – "M.K. Čiurlionis Senojoje Varėnoje".

PRASIDĖS SAUSIO 13-OSIOS KALTININKŲ TEISMAS

Šių metų spalio 9 d. Vilniaus apygardos teisme bus pradėta nagrinėti LKP-TSKP vadovų bei kitų asmenų, dalyvavusių 1991 m. sausio įvykiuose, baudžiamoji byla. Apie tai pranešė Vilniaus apygardos teismo pirmininkas Albinas Sirvydis. Jis parodė 33 bylos tomus, sudarančius tik dešimtadalį visos tardymo medžiagos. Būtent todėl teismas, rengdamasis bylos nagrinėjimui, sugaišo net tris mėnesius.

Kaltinamoji išvada apima 48 asmenis, tačiau tardyti baigta tik septynetas iš jų. Vienas kaltinamųjų – Iva-

nas Kučerovas šią vasarą mirė Baltarusijoje, todėl teisme bus nagrinėjamos tik šešių asmenų baudžiamosios bylos.

Likusios 42 bylos yra iškeltos kitų valstybių (daugiausia – Rusijos) piliečiams, kuriuos atsisakoma išduoti. Tai – buvę TSRS vadovai, armijos generolai ir KGB karininkai. Jų bylų nagrinėjimą teko sustabdyti.

Teismo procese numatoma išklausti Mykolą Burokevičių – LKP (TSKP) CK pirmąjį sekretorių, Juozą Jarmalavičių – LKP (TSKP) CK skyriaus vedėją, Juozą Kuolelį – LKP (TSKP) CK sekretorių, Leoną Bartoševičių – buvusį radijo "Tarybų Lietuva" vyriausiąjį redaktorių ir TSKP CK Lietuvos leidyklos direktorių, Stanislavą Mickevičių – buvusį radijo "Tarybų Lietuva" redaktorių bei Jaroslavą Prokopovičių, buvusį Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos viešosios tvarkos tarnybos skyriaus vyresnįjį inspektorių. Pagrindiniams kaltinamiesiems – Mykolui Burokevičiui ir Juozui Jarmalavičiui – gali būti pareikštas kaltinimas pagal Baudžiamojo kodekso 105 straipsnį (tyčinis nužudymas), o taip pat pagal 70 straipsnį (antivalstybinių organizacijų kūrimas ir dalyvavimas jų veikloje) bei pagal 67 straipsnį (kenkimas). Už šiuos nusikaltimus galima net ir aukščiausia bausmė. Teismo procese dalyvaus keturi prokurorai. Numatyta apklausti apie 1000 nukentėjusiųjų ir apie 3000 liudytojų.

STYGINIŲ KVARTETŲ FESTIVALIS

Sekmadienį, rugsėjo 29-ąją, sostinėje prasidėjo VIII Vilniaus styginių kvartetų festivalis, kurį rengia Lietuvos nacionalinė filharmonija. Vilniuje griežia žymūs Prancūzijos, Didžiosios Britanijos ir Jungtinių Amerikos Valstijų kvartetai, taip pat Lietuvos kolektyvai. Festivalis tęsis iki spalio 8 dienos.

Lietuvai festivalyje atstovauja trys kolektyvai: valstybinis Vilniaus kvartetas, Lietuvos kvartetas ir Kauno styginių kvartetas, ku-

rie koncertuos ne tik Vilniuje, bet ir kituose Lietuvos miestuose. Beje, buvo planuojama, kad VIII Vilniaus kvartetų festivalį pradės vienas garsiausių mūsų šalies kolektyvų – M.K. Čiurlionio kvartetas. Tačiau šį sumanytą sužlugdė staigi kvarteto primarijmaus Rimanto Šiugzdinio mirtis.

Vilniaus styginių kvartetų festivaliai rengiami nuo 1976 metų.

LIETUVOS KARO ATAŠĖ JAV-se

Š.m. rugsėjo 4 d. JAV Gynybos departamente įvyko oficiali Lietuvos Respublikos karo atašė Jungtinės Amerikos Valstijose majoro Valdemaro Sarapino akreditacijos ceremonija. Jos metu JAV kariuomenės Protokolo tarnybos vadovas pulkininkas John A. Almborg įteikė mjr. V. Sarapinui specialų pažymėjimą bei kitus dokumentus, patvirtinančius jo karinį atstovavimą savo šaliai bei jo, kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovo, ypatingas teises ir privilegijas. Ceremonijos metu Lietuvos karo atašė padėjo Pentagono vadovams už JAV teikiamą karinę pagalbą Lietuvai, pasidžiaugė brandžiu abiejų valstybių bendradarbiavimu, kuriant Baltijos taikos palaikymo batalioną, kontroliuojant oro erdvę bei kitose srityse.

Po oficialiosios dalyvavo Lietuvos karo atašė susitikimai su JAV Armijos departamento vadovais.

A.BRAZAUSKAS PRITARIA AMERIKOS LIETUVIŲ CENTRO STEIGIMUI VILNIUJE

Lietuvos Prezidentas Algirdas Brazauskas sveikina JAV Lietuvių bendruomenės iniciatyvą įsteigti Vilniuje Amerikos lietuvių centrą. Pasak Prezidento, negalima atidėti tokio centro įsteigimo ilgam laikui. A. Brazausko nuomone, jau kitų metų pradžioje jis galėtų pradėti veikti. A. Brazauskas pageidautų, kad Vyriausybė kuo greičiau priimtų nutarimą dėl Amerikos lietuvių centro įsteigimo: "Nutarime būtų nustatyta, kokios yra to centro funkcijos, numatytas jo finansavimas iš biudžeto".

Seimo ir JAV Lietuvių bendruomenės atstovų komisijos antrojoje sesijoje daugiausia dėmesio kaip tik ir buvo skirta išeivių sugrįžimui į Lietuvą. Nurodoma, kad didžiausia problema – žinių apie gyvenimo sąlygas Lietuvoje trūkumas.

ALTS 24-OJO SEIMO DIENORAŠTIS

PARENGĖ JUOZAS ŽYGAS

DR. LEONO KRIAUCĖLIŪNO PRANEŠIMAS

Norėčiau pradėti a.a. Stasio Santvaro žodžiais: "Svajojau pasodinti ir užauginti ąžuolų sodą, bet tepasodinau tik lieknų pušaičių alėją."

23-jame Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos seime 1994 m. rugsėjo 3 d. Detroite buvau išrinktas penktajai dviejų metų kadencijai. Valdyba pasiliko ta pati: Petras Buchas – vicepirmininkas, Stasys Briedis – vicepirmininkas, dr. Laima Šimulienė – sekretorė ir Oskaras Kremeris – išdininkas. Kiek sąlygos, aplinkybės ir jėgos leido ir kiek sugebėjom, pirmiausia stengėmės palaikyti sąjungą gyvą išeivijos visuomeniniame ir kultūriniame gyvenime. Kasmet rengėm jau tradicija tapusius, gerai pavykusius Tautos šventės ir Kovo 11-osios minėjimus. Gausus publikos dalyvavimas parodė, kad minėjimai – verti dėmesio ir rengtini ateityje. Taip pat 1995 metais spalio 8 d. Lemonte, Pasaulio Lietuvių centre surengėm gerai pasisekusį ir plačiai spaudoje aprašytą lituanistinių mokyklų mokytojų pagerbimą. Susilaukėm daug padėkos iš esamų ir buvusių mokytojų bei Lietuvių bendruomenės Švietimo tarybos. Kaip Tautinės sąjungos pirmininkas dalyvavau Karių Ramovėnų rengiamose Kariuomenės

šventės bei Šaulių sąjungos rengtuose minėjimuose ir visur tariau sveikinimo žodį. 1995 m. spalio 22 d. dalyvavau Cleveland'e iškilmingame "Dirvos" 80 metų minėjime. Pasveikinau Tautinės sąjungos vardu šio minėjimo rengėjus, redaktorių bei redakcinį kolektyvą, bendradarbius, rėmėjus ir skaitytojus. Mečiau trumpą žvilgsnį į "Dirvos" nueitą kelią.

Stengėmės palaikyti artimus ryšius su skyriais. Apie mūsų veiklą bei planuojamus darbus informavom skyrius ir tarybos narius aplinkraščiais, o reikalui ištikus, ir telefoniniais pokalbiais. Per praėjusius du metus teko aplankyti Cleveland, New York, Boston, St. Petersburg bei Los Angeles skyrius, kur skaičiau pranešimus ir dalyvavau naudinguose pasitarimuose sąjungos veiklos pagyvinimo reikalais. Kasmet dalyvauju Cleveland'e rengiamose "Dirvos" gegužinėse, kur turiu progą pasveikinti skaitytojus ir padėkoti už jų paramą "Dirvai". Gal būčiau pajėgęs ir daugiau skyrių aplankyti, bet nesulaukiau kvietimo. O pakartotinai pasisiūlęs, gavau atsakymą: "Jeigu nori, gali atvažiuoti."

1994 metais Lietuvos Respublikos Prezidentui Algirdui Brazauskui vadovaujant, buvo sudarytas komitetas Lietuvos Respublikos prezidentų Antano Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus atminimo įamžinimui buvusios prezidentūros sodelyje Kaune. Į minėtą komitetą buvo pakviesti išeivijoje veikiančių atitinkamų partijų pirmininkai. Man teko atstovauti Amerikos Lietuvių Tautinei sąjungai. Pasitaręs su Krikščionių demokratų pirminin-

Irenos Kriaucėliūnienės nuotraukoje - grupė ALTS 24-ojo suvažiavimo dalyvių

ko igaliotu tame krašte Pranu Povilaičiu bei Lietuvos valstiečių liaudininkų sąjungos pirmininku Grožvydu Lazausku, privačia iniciatyva kreipėmės į užsienio lietuvių visuomenę, prašydami finansinės paramos minėto projekto įgyvendinimui. Iš privačių aukotojų ir su Tautos fondo parama surinkom 5,100 dolerių.

Paminklų atidengimo šventė įvyko šiemet, vasario 16 d. Kaune, dalyvaujant Lietuvos Respublikos Prezidentui Algirdui Brazauskui, Krašto apsaugos ministeriui ir kitiems aukštiems Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovams. Gavau kvietimą, bet negalėjau asmeniškai dalyvauti. Sąjungos valdyba igaliojo inž. Eugenijų Bartkų atstovauti Amerikos Lietuvių Tautinę sąjungą paminklų atidengimo iškilmėse ir pasakyti kalbą. Inžinierius E. Bartkus, taip pat gavęs igaliojimus iš Krikščionių demokratų ir Valstiečių liaudininkų sąjungos, labai gražiai atstovavo Amerikos lietuvių. Jo kalba susilaukė gilaus dėmesio Lietuvoje, buvo atspausdinta "Drauge" ir "Dirvoje". Ta pačia proga inž. E. Bartkus įteikė Organizaciniam komi-

tetui mūsų surinktus pinigus. Gavom gražią padėką iš Vytauto Didžiojo Karo muziejaus direktoriaus p. Jurevičiaus. Norėčiau šia proga kelis sakinius pacituoti: "Džiugu, kad JAV lietuviai rūpinasi tautos istorija ir jos didvyrių įamžinimu. Mūsų bendras tikslas – surinkti po kruopelytę Lietuvos istorijos relikvijas, kad ateinančios kartos žinotų savo garbingą praeitį ir didžiutęsi, būdami lietuviais." Sąjungos valdyba reiškia gilią padėką inž. E. Bartkui už gražų atstovavimą ALT sąjungai.

Ne mažiau buvom susirūpinę ir mūsų spaudos – "Dirvos" ir "Naujosios Vilties" reikalais. Tuometiniam redaktoriui dr. A. Bundoniui susirgus ir išvažiavus į Lietuvą, "Dirva" liko be redaktoriaus. Redakcijoje dirbusių bendradarbių pastangomis "Dirva" nesustojo. Jiems – gili padėka. "Vilties" draugija, pasitardama su Tautinės sąjungos valdyba, dėjo visas pastangas surasti naują redaktorių. Kai nepavyko jo rasti Amerikoje, dėmesys nukrypo į Lietuvą. Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkui bei Seimo tautininkų frakcijai rekomendavus, buvo susitarta su dr. Jonu Jasaičiu.

Pradžią buvo sunki. Vakare atvykęs į Cleveland'ą, iš ryto turėjo sėsti prie redaktoriaus stalo. Svetimos sąlygos, svetima aplinka, o tuo labiau pirmą kartą atvažiavus į Ameriką iš "kito pasaulio". Ne visi "Dirvos" skaitytojai ji draugiškai sutiko. Gal didžiausia "opozicija" buvo pačiame Cleveland'e. Tačiau dėka dr. J. Jasaičio kantrybės, pasišventimo ir užsispyrimo, nepalaužiamos energijos, pamažu visos kliūtys laimingai nugalėtos. Apie tai liudija ateinantys skaitytojų laišukai ir pokalbiai telefonu. Tai įrodo gražūs atsiliepimai ir finansinė parama "Dirvai",

kai redakcija buvo apiplėšta. Tenka pasidžiaugti, kad "Dirva" yra tvirtose rankose. Šia proga didelė padėka tenka "Vilties" draugijos pirmininkui Algirdui Matulioniui už pastangas, rūpestį ir paramą redaktoriui jo sunkiose dienose.

Žymiai geresnis reikalas su "Naująja viltimi". Kasmet pasistengiam išleisti po vieną numerį. Paskutinįjį – 27-ąjį numerį tikiu, kad jau visi būsite gavę. "Draugo" redaktorė Danutė Bindokienė pastebėjo, kad tai – ne žurnalas, o 240 puslapių apimties knyga. Lauksime Jūsų įvertinimo.

23-ame Tautinės sąjungos seime ypatingas dėmesys buvo atkreiptas į ryšių palaikymą su Lietuvių tautininkų sąjunga (LTS), atsikūrusia Lietuvoje ir apie finansinę paramą jų veiklai paremti. Kiek sąlygos ir galimybės leido, stengėmės šiuos pageidavimus vykdyti, artimiau susipažinti su LTS veikla. Tautinės sąjungos pastangomis 1995 m. vasario 21 - kovo 16 d. Lietuvoje viešėjo Tautinės sąjungos garbės narys Antanas Mažeika iš Los Angeles. Jis dalyvavo vasario 25 d. įvykusiame LTS suvažiavime ir atstovavo mūsų sąjungą. Su pirmininku Rimantu Smetona ir kitais valdybos nariais aplankė daug skyrių ir turėjo progos artimiau pažinti LTS veiklos sąlygas, išgirsti apie jų rūpesčius ir pageidavimus.

Profesiniais reikalais kartu su inž. E. Bartkumi lankydami Lietuvoje, turėjome progą keletą kartų susitikti su Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininku Rimantu Smetona, Seimo tautininkų frakcijos nariais bei LTS valdybos nariais. Iškilus kokiame nors reikalui, ryšį palaikėme laiškais arba telefonu.

(Pabaiga kitame numeryje)

LTS ruošiasi rinkimams. Nuotraukoje matome dr. L. Milčią (pirmas iš kairės), R. Smetoną, K. Uoką, prof. M. Treinį

DETROITAS LAUKIA KLIVLENDO DAINININKŲ

Choro vadovė Rita Kliorienė

Jau tradicija tampa Detroito Lietuvos Dukterų ruošiami koncertai – vaišės. Prieš du metus žavėjomės Los Angeles Vyrų Kvartetu, pernai mūsų scenoje koncertavo šaunusis "Dainavos" ansamblis, minėdamas savo 50-metį, o dabar Detroito link jau kelia sparnus garsusis Klivlendo (Cleveland) Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos choras, vadovaujamas muzikės Ritos Čyvaite-Kliorienės su soliste Virginija Bruožyte-Mulioliene.

Muzikės Ritos Kliorienės vadovaujamas choras įsteigtas 1982 m. Savo repertuare jis turi 108 bažnytines giesmes ir daug lietuvių bei kitų šalių kompozitorių kūrinių. Tai aukšto meninio lygio junginys, dainavęs Lietuvos Krikšto minėjime Romoje, Švento Vardo katedroje Čikagoje, Ročesterio (Rochester) katedroje, Toronte ir kt. Choras yra išleidęs kompaktinį diską (CD) ir juosteles "Prakartėlėn skubu" ir "Prisikėlė Jis".

Muzikė Rita Kliorienė – ryškaus talento dirigentė. Ji dirigavo septintoje Lietuvių Dainų šventėje Čikagoje ir Pasaulio Lietuvių Dainų šventėje Lietuvoje. 1993 m. Ritai Čyvaitei – Kliorienei atiteko Ohajo (Ohio) Lietuvių Gydytojų draugijos premija. 1995 m. ji buvo apdo-

vanota JAV LB Kultūros Tarybos Muzikos premija.

Rita Kliorienė 8 metus vadovavo studentų vokaliniam junginiui "Nerija". Su koncertais lankėsi Šiaurės ir Pietų Amerikos lietuviškuose telkiniuose. Išleido dvi to junginio plokšteles. Ji taip pat dirba tautinių šokių ansamblio "Grandinė" dirigente ir muzikos vadove.

Solistė Virginija Bruožytė-Muliolienė, gimusi ir augusi Australijoje, dabar gyvena Klivlende. Ji gilino muzikos studijas Klivlendo Muzikos institute. Dalyvauja "Cleveland Lyric Opera" pastatymuose. Yra koncertavusi Australijoje, Pietų ir Šiaurės Amerikoje, Kanadoje ir Europoje. 1993 m. laimėjo pirmą vietą Alice Stephens muzikos stipendijų konkurse Čikagoje ir pasiekė finalą Opera Columbus varžybose.

Taigi dvi jaunos talentingos muzikės su puikiai paruoštu chorą koncertuos

Detroito spalio 13 d. 12 val. Dievo Apvaizdos parapijoje. Koncertą ruošia ir visų laukia Detroito "Lietuvos Dukterys". Pelnas skiriamas šalpai. Nepraleiskite šios neeilinės progos išgirsti Klivlendo dainininkus, tikrai nenusivilsite, pasisemsite meniško dvasinio peno, pabendrausite su svečiais, o Dukterys pasistengs visus gražiai ir nuoširdžiai priimti ir pavaišinti.

Detroito, Windsoro ir apylinkių tautiečiai Dukterų darbus visada remia. Tik tokiu būdu mes galime ištiesti pagalbos ranką vargstantiems ir nesveikiems savo tautiečiams čia ir mūsų visų mylimoje Tėvynėje. Šią rudenį jaučiantis sekmadienio popietę maloniai kviečiame praleisti drauge su Klivlendo dainininkais.

Detroito Lietuvos Dukterų vardu

Irena Alantienė

Solistė Virginija Muliolienė

Klivlendo (Cleveland) Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos choras

"DIRVAI" IŠ PANEVĖŽIO

SEMINARAS JAUNIESIEMS ŪKININKAMS

Liana Binkauskienė

Jaunųjų ūkininkų ralių sąjungos vadovas Vidmantas Kisielis išsakė visas Lietuvos kaimo jaunimo problemas: kaimuose nebeliko kultūros namų, sporto salių, bendro lavinimo mokyklose trūksta pedagogų. Tai baigina. Ir vietinio jaunimo akyse nematyti entuziazmo kibirkštelių. Jaunimui sudarytos sąlygos... negrįžti į kaimą. Kuo ilgiau Vyriausybė nesiims priemonių patraukti jaunimui į kaimą, tuo tamsesnė bus kaimo ateitis.

Prof. M. Treinys išsakė savo pamąstymus apie situaciją šiandieniniame Lietuvoje žemės ūkyje. Paskutiniųjų dvejų metų patirtis rodo, kad į Lietuvą įvežama vis daugiau maisto produktų. Tai profesorius pavadino "prastu dalyku". Mūsų valstybėje nėra eksporto firmų. Todėl nebaudžiami viešpatauja perpirkėjai ir sukčiai. Trūksta lengvatinių kreditų gyvuliams ar grūdams iš ūkininkų bei bendrovių supirkti. Antra vertus, šiandien Lietuvoje daug žemių dirvonuoja, nes nėra kur dėti užaugintų produktų.

Tačiau kas tą žemę pirkis, jei ją galima labai lengvai išsinuomoti. O kol yra tokios žemės, nėra nei pirkėjo, nei realios žemės kainos.

Labai svarbu – kaimo žmonių santarvė, sutarimas tarp sklypininko (2-3 ha savininko), bendrovės, ūkininko. Lietuvoje žemės ūkis yra gyvenimo būdas ir reikia kovoti dėl žemdirbio būvio. Taip pat pačiam ūkininkui reikia būti devynių amatų meistrui, net sugebėti apsiginti nuo nusikaltėlių.

"Jaunosios kartos" atstovas – ūkininkas Kęstutis Steponaitis iškėlė labai aktualią ir skaudžią problemą: šaukimas į kariuomenę ir kaimo jaunimas. Į kariuomenę šiandien eina tie, kurie ... negali nusipirkti medikų pa-

žymos apie tariamą netinkamumą karinei tarnybai. Ūkininko šeimai šaukimas į kariuomenę – didelis praradimas, nes samdyti darbininkus ne kiekvienas išgali. K. Steponaičio nuomone, kol kas žemės ūkis tik smukdomas.

Ūkininkas Jonas Tamosiūnas pasidalino karčia ūkininkavimo patirtimi. Jo manymu, niekas ūkininku nepasirūpins: jam pačiam reikia galvoti, ką auginti ir kur parduoti. Ūkininkė Alvilina Kumševičienė pabrėžė baisią problemą: į kaimą atvažiuoja gyventi daug asocialių šeimų – alkoholio platintojų.

Kita problema – kaip išgyventi 2-3 ha turintiems žmonėms? Jie neišgali susimokėti už mechanizatorių paslaugas. Be to, viena iš mūsų nelaimių ta, kad nemokame elgtis su technika: trūksta ir kompetencijos, ir atsakomybės.

Ir ūkininkams, ir kitiems seminaro dalyviams ypač skaudus klausimas – žemės ūkio dotacijos. Ir kaip dar kyla mintis nedotuoti žemės ūkio?

Susirinkusieji vieninai pritarė prof. A. Stanevičiaus nuomonei, kad visos vyriausybės blaškėsi ir nieko nedarė, kad žemės ūkis atsigauntų. Jo nuomone, ateitį turi tik šeimos ūkis. Be to, iš pagrindų reikia keisti mokymą žemės ūkio mokyklose. Visi save mato tik tarnautojais. Būtina išmokyti ir amato. Jaunoms šeimoms reikia padėti, kad galėtų pradėti ūkininkauti. Blogai, kad perdirbimo pramonė atskirta nuo žemės ūkio produktų gamybos. Ši žingsnį profesorius pavadino smūgiu žemės ūkiui.

A. Ramanauskas iš savo pozicijų išsakė mintis apie šiandieninį žemės ūkį. Ūkininkas turi žinoti, ką augins ir kur dės savo produkciją. Yra ir tautinė žemės ūkio politika, tik galla, kad gyvenime ji neveikia.

Lietui užklupus, pokalbį teko tęsti ūkininko daržinėje. Iš kairės: Alvydas Ramanauskas, dr. Alvydas Baležentis, prof. M. Treinys

Daktaro A.Čepulio priimamasis AR VERTA MESTI RŪKYTI?

Žmonės dažnai sako, kad gydytojai tik pataria, bet patys to patarimo nesilaiko. Gal taip, gal ne, priklauso nuo to, kas yra jūsų gydytojas.

1957 metais man teko dalyvauti Amerikos Chirurgų Kolegijos suvažiavime. Salė, kurioje vyko pagrindiniai susirinkimai, sėdėjo apie 4000 chirurgų. Prie kiekvienos kėdės buvo peleninė. Rytą, prasidėjus paskaitoms, kalbėtojai, žiūrint iš salės galo, atrodė visai ryškiai, bet jau apie 10 valandą vaizdas per dūmus pasidarydavo melsvas.

Per kelis paskutiniuosius dešimtmečius peleninės ir dūmai auditorijose išnyko. Šiandien suvažiavime, kur dalyvauja 10.000 ir daugiau chirurgų, rūkymas yra toleruojamas tik mažame konvencijų centro kampelyje. Bet ir ten rūkoriai dažnai cigarečių laiko saujose, o ne tarp pirštų, kaip seniau. Taigi didžioji chirurgų dauguma daro tai, ką sako.

Kas įtikino didelę daugumą Amerikos chirurgų ir kitų gydytojų mesti rūkyti? Pirmiausia, tikrai masyvi ir patikima statistika, kuri, net jei ir per pusę sumažintume, vis dar būtų labai įtikinanti. Antra priežastis yra gydytojo pacientai. Vieną dieną ateina pas tave, rodos, pilnas sveikatos 45 metų pacientas, rūkantis ne daugiau, kaip vieną pakelį cigarečių per dieną ir sako, kad jis jaučiasi gerai, bet prieš porą dienų pradėjo kosėti ir truputį atsikosėjo krauju. Tik truputį. Bet jam rūpi sveikata, todėl užėjo pasitikrinti. Krūtinės rentgeno nuotrauka parodo plaučių vėžį. Po kelių mėnesių jį palaidojo. Medicina buvo bejėgė jam padėti. Kai per gydytojo rankas praeina keli panašūs jauni vyrai ir moterys – dar jaunos motinos, tokie atvejai priverčia susimastyti.

Žmonės dažnai sako, kad spauda perdeda ir jos pateikiamos žinios apie rūkymą yra neteisingos, nes jie... žino vieną asmenį, kuris mirė nuo plaučių vėžio, nors visai nerūkė. Amerikoje nuo vėžio miršta daugiau kaip 500.000 žmonių per metus. Iš jų rūkymas tiesiogiai prisideda maždaug 160.000 atvejų. Kai daugiau moterų pradėjo rūkyti, nuo 1987 metų plaučių vėžys pralenkė krūties vėžį ir jau laikosi pirmoje vietoje.

Šios rūšies vėžys tarp Amerikos rūkorių pagal mirtinumą pralenkė ir širdies ligas. Rūkymas sukelia 30% visų mirčių 35-69 metų amžiaus grupėje. Moteris, išgyvenusi su rūkančiu vyru 40

metų, turi 2.4 kartus didesnę galimybę gauti plaučių vėžį, o vaikams, paaugliams ir jaunuoliams reikia tik 22 metų. Trumpai tariant, nuo cigarečių miršta daugiau amerikiečių negu nuo AIDS, alkoholio, automobilių nelaimių, kriminalinių nužudymų, savižudybių, narkotikų ir gaisrų, viską kartu sudėjus.

Radonas, berilis ir asbestas, kurių kontrolė kainuoja milijonus dolerių, yra mažiau pavojingi negu cigaretės. Taigi kyla klausimas, kodėl Amerikos įstatymų leidėjai taip griežtai tvarko asbestą, o lengvabūdiškai žiūri į tabaką. Kodėl penki didžiųjų tabako fabriko direktoriai Kongrese tvirtino, kad jų žiniomis tabakas nesąlygoja nenugalimo įpročio, kai jų pačių laboratorijų buvę tarnautojai liudijo priešingai ir bet kuris rūkorius ar medicinos darbuotojas tą neabejotinai žino? Gal Amerikoje doleris yra daugiau vertas negu rūkorių gyvybės?

Genetinis polinkis taip pat turi didelę reikšmę. Statistika rodo, kad rūkantis žmogus, turintis genetinį polinkį, suserga plaučių vėžiu penkis kartus greičiau, negu jo neturintis. Tas žmogus nerūkydamas gal visai išvengtų plaučių vėžio.

Ar verta mesti rūkyti? Dažnai vyresnio amžiaus rūkoriai sako, kad jie jau yra rūkę tiek daug metų ir, dabar pasiekę pensininko amžių, abejoja, ar bus skirtumas, jei jie atsisakys savo seno papratimo. Gal, kai jie pradėjo rūkyti, Humphrey Bogart labai patraukliai atrodė su cigarete tarp pirštų? Gal pati rūkymo pradžia nebuvo labai maloni, bet greitai negalėjo apsieiti be cigaretės? Dabar gi H. Bogart yra miręs nuo cigarečių sukulto plaučių vėžio. Restoranuose rūkoriai yra atskiros vietos. Daugelyje pastatų dabar jau nebepajusi dūmų kvapo. Žiemą ar lietui lyjant, lauke stypsantys rūkoriai sukelia tik pasigailėjimą.

Mesti rūkyti nėra lengva, nes žmogus yra beveik tapęs cigaretės vergu. 1965 metais mūsų ligoninės gydytojai nutarė paaiškinti visuomenei tabako blogybes ir paskatinti mesti rūkyti. Mes paskelbėme laikraštyje, kad bus kalbama apie tabako pavojus ir rūkymo pasekmes. Dalyvavo du chirurgai ir patalogoanatomas. Chirurgai rodė nuotraukas ir kalbėjo. Gi patalogoanatomas atsinešė tikrus normalius plaučius, beveik juodus rūkoriaus plaučius ir plaučius, pažeistus vėžio. Susirinko 41 rūkorius. Tą vakarą visi buvo gerai įbau-

ginti ir pasiryžę mesti rūkyti. Nebuvo jokių klausimų. Po vienerių metų mes išsiuntėme visiems laišką su vienu klausimu "Ar rūkote?". Suradome visus 41, bet iš jų tik vienas neberūkė.

Norintieji mesti rūkyti viską įveikia. Sakoma, kad nikotino įpročio yra sunkiau atsisakyti, negu kokaino ar alkoholio. Jei vieną dieną, tikrai nutari mesti rūkyti, galimybė, kad daugiau nerūkysi yra mažesnė kaip 50%. Ar mesi rūkyti staiga ar per dvi savaites mažinsi ir tada visai nutrauksi, o gal naudosi nikotino lipinėlį – nesvarbu. Svarbu, kad vieną dieną visai nerūkysi.

Kadangi mesdamas rūkyti atsisakai labai stipraus įpročio, žinoma, kūnas to lengvai nepriima. Dažnai žmonės pasidaro labai nervingi, nekantrūs, net labai nemalonūs. Dauguma aplinkinių supranta tokio jų elgesio priežastį ir ant jų nepyksta, nes žino, kad žmogus po 4-5 savaitių vėl pasidarys pakenčiamas, beveik toks, koks buvo seniau. Jis nerūkys, bet greičiausia valgys saldinius.

Ar po 40 metų rūkymo (po pakelį per dieną) atsisakymas rūkyti sukels koki nors skirtumą? Atsakymas trumpas ir aiškus: "Taip." Jau po kelių pirmųjų nerūkymo valandų deguonies kiekis kraujyje padidės, o anglies viendeginio sumažės. Per sekančias dienas pagerės kvėpavimas, sumažės arba visai išnyks kosulys. Naktį geriau miegosite, o dieną būsite energingesni.

Gal pati svarbiausia yra rankų ir kojų kraujo apytaka, ypač senesniems žmonėms. Ji žymiai pagerės, padidindama žmogaus ištvermę. Galimybės susirgti plaučių vėžiu po 5 metų sumažės, o po 10 priartės prie tų, kurie niekad nerūkė, net jei jūs esate 65 metų amžiaus. Tiesa, cigarečių sukelta plaučių emphysema, jei jūs ją turite, nepranyks, bet daugiau neblogės. Pagerėjus kraujo apytakai, susitvarkys širdies veikimas. Pranykus tabako nuosėdoms burnoje, sumažės burnos, gerklės ir inkstų vėžio pavojus.

Tik pagalvokite, kiek sutaupysite pinigų. Jei dabar vienas cigarečių pakelis kainuoja du dolerius, tai per metus sutaupysite virš 700 dolerių. Ši suma gal ne visiems, bet kai kam yra nemaži pinigai.

Pranykus tabako tvaikui namuose ir automobilyje, jūs staiga pastebėsite visokių malonių kvapų,

KELIONĖ Į SĖKMĘ

Karjera: informacijos rinkimas

Raimonda Mikatavage

Paskirkime kelis pokalbius labai svarbiems klausimams: apie darbo ieškojimą, "žaliąsias korteles", dideles bei mažas kompanijas ir pan. Bet prieš pradedant kalbėti, dera susipažinti su viena nelinksma statistika.

Net keturi iš penkių amerikiečių yra nepatenkinti savo karjera (žr. William Bridges, 1994.) Ar ne liūdna? Gal jie bijo keisti darbą? Gal jie nenori mažesnio atlyginimo, nors ir geresniam darbe, geresnėje įstaigoje? Gal jie tik šiek tiek nepatenkinti ir jiems visko užtenka arba jie tingi kitur ieškoti? Vieną mintį reikia kelis kartus pakartoti ir įsidėmėti: asmuo, kuris yra nepatenkintas savo pasirinktu darbu, mažai tame darbe tepasieks.

Aišku, jei Jūs ką tik atvykote į Ameriką, gal jums reikės truputį pasiaukoti, nusileisti ir priimti bet kokią darbą. Bet čia tik laikina būklė. Net ir labai išsilavinę amerikiečiai, aukštųjų mokyklų absolventai taip daro. Bet reikia užsispirti ir ruoštis kitam darbui, po to – dar kitam, kol pasieksite tokį, kuris bus Jums reikšmingas.

Iš pradžių patartina geriau susipažinti su įvairiais darbais, pasinaudojant dažnai rekomenduojamu "informacijos interviu". Tai reiškia: pasiteirauti apie Jūsų pageidaujamą karjerą tose firmose, kur kiti jau dirba tą patį darbą. Atkreipkite dėmesį, kad tai yra tik informacijos, o ne darbo ieškojimo interviu.

Pavyzdžiui, Jums patiktų kompiuterininko programuotojo veikla, bet Jūs dar rimtai neapsisprendėte. Tada paieškokite keletos įstaigų, kuriose atliekami panašūs darbai, ir į jas paskambinkite. Paprašykite, kad Jus sujungtų su kompiuterių skyriumi. Kas ten beatsilieptų, paaiškinkite, kad Jūs dabar dar neieškote darbo (svarbu tai pasakyti iš anksto), bet rimtai svarstote įvairius darbus prie kompiuterio ir būtumėte labai dėkingi, jei kas nors rastų laisvą minutę su Jumis pakalbėti apie savo darbą. Angliškai Jūsų prašymas skamba maždaug taip: "Hello, my name is _____. I am in the process of making a career decision. I am not looking for

work currently, but I am seriously considering the field of computer programming. Would there be someone that could give me an idea of what such a job is like?"

Jei visi per daug užsiėmę, paklauskite, kada galima paskambinti kitą kartą. Jei jus sujugs su vienu iš darbuotojų, vėl pakartokite, ko norite. Paklauskite žmogaus vardo ir iš anksto padėkokite. Labai svarbu: paklauskite, ar galėtumėt užsukti penkioms minutėms kurią nors dieną, ar jam geriau kalbėti telefonu. Bet žinokite: kaip su jumis kalbantis žmogus pasirinktų, taip ir padarykite.

Per informacijos interviu Jums reikia sužinoti, kaip praeina šioje įstaigoje eilinė diena ("What is a typical day like?"), kas žmogui patinka šiame darbe, o kas – nelabai ("What do you like most about your job? What do you like least?"), kaip pasiruošti tokiam darbui ("What is the best way to prepare for this type of work?"), kodėl žmogus pasirinko šią profesiją ("How did you come to choose this profession?"). Neklauskite apie atlyginimą.

Nenusiminkite, jei vienas ar kitas nenorės su Jumis kalbėti. Tikrai surasite žmonių, kurie mielai pasidalins savo žiniomis ir jums patars.

Laiškas "Dirvai"

Noriu papildyti Raimondos Mikatavage straipsnį "Kaip auginti pinigą" (34 nr.) Mutual Funds gali būti geras investavimo būdas, tačiau nors R. Mikatavage ir sako, kad nėra "absoliučios garantijos", susidaro įspūdis, kad klaidos nepadarysi, investuodamas į Mutual Funds.

Kiekvienas investavimas susijęs su tam tikra rizika, kadangi "Stock Mutual Funds" susidaro iš "stocks", kurių vertė keičiasi kasdien. Pavyzdžiui, 1975 metais investavus \$100,000 geram Mutual Funds, jei būtum priverstas juos parduoti 1975 metų pabaigoje, gautum tik \$60,000. Bet jų nerealizuojant iki šios dienos, jų vertė būtų \$1,700,000. Taigi prieš bet kur investuojant, reikia suprasti riziką, investavimo principus, pasitarti su specialistais.

Jūratė Pauliukonytė-Jason
President, Jackson, Grant Investment Advisers, Inc.

TAUTOS ŠVENTĖ

Edvardas Šulaitis

Cicero lietuviai Tautos šventę prisiminė rugsėjo 8 d. pamaldomis Šv. Antano parapijos bažnyčioje, o po to persikėlė į parapijos salę tolimesnei programai. Pamaldas atlaikė ir šventei pritaikytą pamokslą pasakė kun. Viktoras Rimšelis, MIC, kuris nušvietė Marijos reikšmę Lietuvos ir lietuvių gyvenime. Juk Tautos šventė kaip tik sutampa ir su Šv. Mergeinės Marijos gimimo švente.

Pamokslininkas pažymėjo, kad lietuvių tauta yra pašvęsta Dievo Motinos globai. Jis pabrėžė, jog šiandien lietuviai šaukiasi Dievo pagalbos ir jo Motinos globos, norėdami, "kad mūsų tauta nenuėitų šėtono išgalvotu keliu". Jis kalbėjo: "Kaip rodo statistika, mūsų tėvynėje vyksta tautos naikinimas – genocidas: kas antras kūdikis dar negimęs nužudomas. Tai – viešieji abortai. O kas vyksta slapta, galime tik spėlioti. Skaičiai rodo, kad kas antras vaikas nėra krikštytas", – sakė pamokslininkas.

Į parapijos salę susirinkus daugiau kaip 150 tautiečių būriui, pagrindinę paskaitą skaitė visuomenės veikėjas, "Tėvynės" laikraščio, šiemet mininio 100 metų sukaktį, redaktorius Vytautas Kasniūnas, kuris, be to, yra Balfo direktorius ir centro

valdybos narys spaudos reikalams. Iš Beverly Shores, IN, atvykęs prelegentas neilgoje, bet jausmingoje kalboje išryškino šios šventės reikšmę ne vien tik istorinėmis datomis ir vardais. "Vartyti ir pervartyti istorijos lapai mums vaizdžiai rodo, kad Tu, Lietuva – dvasios milžinų žemė, kad Tavo sūnūs ir dukros – didvyrių prosenelių, senelių, tėvų vaikai.

Vytautas Kasniūnas
Ed.Šulaičio nuotr.

Tavo vardas žemėje – granite įrašytas, upėse ir ežeruose, Baltijos jūroje, laukuose ir miškuose". –lyriškai kalbėjo paskaitininkas. Jis nušvietė kai kuriuos liūdnius vaizdus mūsų Tėvynėje šiuo metu, tačiau paskaitą baigė viltin-
gai:

"Tegul mūsų himno

žodžiai, širdin įaugę, būna mums tautinės gyvasties žodžiais, žodžiai Lietuvos dvasios milžinų ir didvyrių. Tik Dieve, mums padėk juose ir jais gyventi!".

Graži buvo meninė dalis, kurią atliko prieš metus į šį kraštą atvykusi muzikos mokytoja iš Lietuvos Dalia Gedvilienė, jau spėjusi įsijungti į Čikagos lituanistinės mokyklos muzikos mokytojų eiles. Ji grojo ir dainavo kartu su savo atžalomis – 6 mečiu Karoliu ir dešimtmete dukra Agne. Programa baigta Lietuvos jaunimo giesme.

Reikia priminti, kad bažnyčioje gražiai giedojo Mariaus Prapuolenio vadovaujamas bažnytinis choras. Sumaniai visą programą pravedė Aldona Zailskaitė. Programą salėje pradėjo ALTO Cicero skyriaus pirmininkas Stasys Dubauskas, o ją padėkomis užbaigė LB Cicero apylinkės valdybos pirmininkas Raimundas Rimkus.

Labai smagu, kad vis mažėjanti Cicero lietuvių kolonija neužmiršo šios svarbios lietuviams šventės ir ją reikiamai paminėjo. Kiek teko girdėti, jog Čikagoje ji prisiminta tik vienoje vietoje – Brighton Parko lietuvių telkinyje įvykusi minėjimu. Jis buvo prarastas tą pačią dieną Šaulių salėje.

"PAGALBA LIETUVAI: DARBAI IR JŲ RĖMĖJAI

"Pagalbos Lietuvai" humanitarinės pagalbos projektą pradėjome vykdyti dar 1990 m. Kaupėme vaistus ir medicininę įrangą. Rinkome aukos, kad galėtume apmokėti medikamentų persiuntimo išlaidas.

"Pagalbą Lietuvai" pradėjo lietuvių katalikų religinė šalpa, Brooklyne ir Lietuvos Vyčių Detroido kuopa. Šios pastangos buvo derinamos su World Medical Relief, Inc. įstaiga, esančia Detroite.

Ši organizacija labai išsiplėtė ir sustiprėjo. Per pirmuosius ketverius metus "Pagalba Lietuvai" išsiuntė po keturis 40 pėdų ilgio talpintuvus mūsų sesėms ir broliams Lietuvoje. Tuose talpintuvuose buvo įvairiausi vaistai (nuo širdies ligų, aukšto kraujospūdžio, kosulio, hepatito B, gliukomos ir kt.), medicininė aparatūra, kompiuteriai ir t.t.

Per 1995 m. net 15 tokių talpintuvų buvo išsiųsta į Lietuvą. Toks ryškus padidėjimas buvo įmanomas tik bendradarbiaujant su Catholic Medical Mission Board

(CMMB) New Yorke, kuri yra pati didžiausia katalikiška JAV labdaros organizacija ir didžiausia vaistų tiekėja Lietuvos sveikatos priežiūros įstaigoms.

Iki š.m.birželio mėnesio "Pagalba Lietuvai" išsiuntė 352 tonas vaistų ir kitų medicinos reikmenų, kurių vertė siekė 32 milijonų dolerių. CMMB pateikė 11 talpintuvų, kurių vertė – virš 18 milijonų dolerių. "Pagalba Lietuvai" sumokėjo virš 50 tūkstančių dolerių talpintuvų persiuntimo išlaidoms padengti.

Per visą šį laikotarpį buvo įtraukta daug talkininkų, kurie parėmė šią svarbią misiją. Jie rinko ir rūšiavo vaistus, medicininę įrangą ir aparatūrą, rinko aukas. Labdaros veikloje dalyvauja Lietuvos Vyčių kuopos, esančios įvairiose Amerikos valstijose. Tiek jauni, tiek ir vyresnio amžiaus asmenys įsijungė į šį humanitarinį projektą. Tarp jų daug tokių žmonių, kurie neturėjo jokių ryšių su Lietuva. Galima paminėti aštuonių vaikų motiną iš Kalifornijos, gydytoją iš Tennes-

see ir kitus. Lenkų kilmės kardinolas arkivyskupas Adam Maida iš Detroido įteikė svarią pinigine auką. Jis taip pat yra vienas iš nuolatinių "Pagalbos Lietuvai" metinio golfo dienos rėmėjų. Visi šie asmenys vadovaujasi noru padėti Lietuvai šiuo kritišku momentu. Žmonių gyvybės išgelbėtos, ligoniai sveiksta, kenčiančių dalia palengvinta.

Už kiekvieną paaukotą dolerį į Lietuvą siunčiame net \$152.32 vertės humanitarinės pagalbos, vaistų, aparatūros ir t.t. "Pagalba Lietuvai" nuolat remia Vilniaus ir Kauno "sriubos virtuvės". Iki šiol šioms virtuvėms nusiųsta 16,000 dol.

Jūsų nuolatinė parama ir ateityje bus labai reikalinga šiam didingam Lietuvos Vyčių projektui vykdyti. Auką siųskite šiuo adresu: Robert S. Boris, Aid to Lithuania, Inc., 4457 Fairway Court, Waterford, MI 48328. Tel. (810) 682-0098. Iš anksto dėkojame.

Robert S. Boris
"Pagalba Lietuvai" vadovas
Vertė Regina Juškaitė

NAUJOSIOS ANGLIJOS "TAUPA"

Lietuvių Federalinė Kredito unija "Taupa" Naujoje Anglijoje veikia jau 15 metų. Jos turtas viršijo 8,5 milijono dolerių.

Neseniai į "Taupos" šeimą įsijungė nauja darbuotoja – Jūratė Norkūnaitė – Aukštikalnienė. Jūratė yra įgijusi vokiečių ir rusų kalbų filologės profesiją, ilgai dirbo Boston WLVI televizijos stotyje programos koordinatorės ir American Cancer Society regionine direktore. Jūratė padės Lilei Karoblienei,

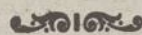
Giedrei Budreckienei ir Grytei Kuncaitis aptarnauti "Taupos" klientus.

"Taupa" didžiuojasi tuo, kad unijos sertifikatų (CD) palūkanos ne tik prilygsta daugelio bankų palūkanoms, bet yra aukštesnės nei daugumuose vietiniuose bankuose.

Taupos kreditinė Mastercard kortelė "Vytis" pelnė didelį populiarumą Naujosios Anglijos lietuvių klientų tarpe.

J.A.

Gera šeimai, auginančiai du berniukus, reikalinga auklė - namų šeimininkė, galinti gyventi kartu.
Skambinti: 464-3998

A.†A. NIJOLĖ KEMEŽYTĖ – PETKEVIČIENĖ

po ilgos ir sunkios ligos mirė 1996 m. rugsėjo 20 d. Long Beach, New York, eidama 69-uosius metus. Gimines, draugus ir pažįstamus prašome Ją prisiminti savo maldose.

Skausme likę: duktė INA ir sūnus TADAS su šeimomis, seserys NATALIJA ir ROMA, brolis VINCAS

Mylimam Vyriui, Tėveliui

A.†A. KAZIMIERUI BAKŠIUI

staiga užbaigus žemiškąją kelionę, giliame skausme ir liūdesyje likusius Jo mylimuosius: ŽMONĄ KONSTANCIJĄ, DUKRAS ir kitus GIMINES bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir drauge išgyvename šią skaudžią NETEKTĮ.

Vytautas ir Stella ABRAIČIAI
Jonas ir Juozė DAUGĖLAI
Vacys ir Birutė DZENKAUSKAI
Vytautas ir Joana GRYBAUSKAI
Jurgis ir Veronika JANUŠAIČIAI
Bronius ir Vera JUŠKIAI
Balys ir Petronėlė LUKAI
Gediminas ir Vladė LAPĖNAI
Juozas ir Aldona SODAIČIAI
Antanas SPRINDYS
Donatas ir Lionė STUKAI
Valerija ŠILEIKIENĖ
Kostas ir Ona ŽOLYNAI

Daytona Beach, Florida

BRANGIAI DRAUGEI

A.†A. ALEI SKIRMANTIENEI

negrįžtamai iškeliauvus, vyrą PRANĄ nuoširdžiai užjaučiame ir dalinamės skausmu

Genovaitė ir Kazys Trečiokai

AKTORIUS HENRIKAS KAČINSKAS (1903- 1986)

Dalia Šilienė

(Pabaiga)

Vėliau Sambūris atgijo. Jo "motina ir tėvu" tapo Aleksandra ir Antanas Gustaičiai, perimdami ir išvystydami Henriko Kačinsko teatrinio meno pamokas ir tradicijas.

"Buvau dar vaikas kai Henrikas Kačinskas vaidino Bostono Dramos Sambūryje, – prisimena Romas Šležas – 1988 metais, jau po aktoriaus mirties, išleistos jo meninio skaitymo plokštelės techninis redaktorius. – Bet, rengiant plokštelę, klausantis archyvinių skaitymų, didžiausią išpūdį paliko aktoriaus emocinis sugebėjimas pristatyti tokią įvairią kūrybinę medžiagą. Petras Viščinis – ilgametis lietuvių radijo programos "Laisvės varpas" vedėjas, vienas iš plokštelės leidėjų, dabar gyvenantis Lietuvoje, Druskininkuose tikriausia galėtų daugiau papasakoti..."

Aktorius daug įrašė ir daug keliavo po JAV ir Kanadą, skaitydamas Maironį, A. Baranauską. B. Sruogą, V. Krėvę, K. Binkį, K. Donelaitį, S. Santvarą, B. Brazdžionį, V. Mykolaitį-Putiną, O. Milašį, H. Radauską, J. Kėkštą, K. Inčiūrą, A. Miškinį ir kt. Plokštelėje, kurią puošia Vytauto Maželio fotografija ir Prano Lapės sukurtas akto-

riaus portretas, telpa 18 kūrinių. "Ruošdami plokštelę, – prisimena kitas jos leidėjas – Alfonsas Petrutis, – įrašus rinkome Niujorke, Čikagoje, Klyvlende, Bostone, lietuviškų radijo valandėlių archyvuose ir privačiose kolekcijose. Gaila, kad kokybiškų įrašų – labai nedaug."

Alfonsas Petrutis tęsia savo pasakojimą:

"Su Henriku susipažinome dar Lietuvoje, Vilniaus ir Kauno radiofonuose. Jis dalyvavo radio vaidiniuose. Vėliau vėl susitikome Niujorke. "Amerikos Balso" lietuviškajame skyriuje aš greit gavau tarnautojo vietą, o Henrikas buvo atvykstantis talentas. Jis kelis kartus per savaitę skaitydavo kūrinius, ar padėdavo paruošti dailiosios literatūros programą. Šiai programai Henrikas atidavė 20 savo gyvenimo metų. Jis daug važinėdavo, jo kūrybinė veikla buvo labai plati. Vėliau jis perėjo į "Amerikos Balso" rusų skyrių, nes labai gerai mokėjo šią kalbą.

Henrikas buvo neeilinis talentas, labai pavyzdingas, darbštus ir mielas žmogus. Mes su žmona Regina jį labai gerai pažinome. Vašingtone jis dažnai pas mus apsistodavo..."

H. Kačinskas, teat-

rologo Jurgio Blekaičio žodžiais tariant, "įkunjio savyje visa, kas buvo geriausia ir gražiausia Nepriklausomos Lietuvos dramos teatre. Jis buvo ir nuostabus žmogus, – taurus, humaniškas, reiklus sau ir pakantus kitiems."

"Jei kada buvo aukštai vertinamas, – prisimena aktoriaus brolis, kompozitorius Jeronimas Kačinskas, – niekada nesididžiavo, atvirkščiai, save gerokai pakritikuodavo. Vis sakydavo: "dar nesu pilnai pasiruošęs lipti į sceną."

Henrikas labai mylėjo savo tėvus, jais itin rūpinosi. Tėvą paralyžavus 1933 metais, abu sūnūs – Henrikas iš Kauno, Jeronimas iš Klaipėdos važinėjo į Viekšnius, vežiojo tėvą į ligonines, rėmė materialiai. "Henrikas, – prisimena Jeronimas Kačinskas, – iki kraštutinės savo galimybių ribos užsivertė visą našta globoti sunkiai sergančius tėvelius. Deja, tais laikais nebebuvo įmanoma nors kiek pratęsti jų gyvenimo."

Henrikas Kačinskas buvo švelnaus būdo ir visų labai mėgiamas. Deja, gyvenimo aplinkybių vedamas, H. Kačinskas su žmona persikėlė į Floridos užkampį – Sunnny Hills. Taip nutrūko jo ryšiai su lietuvių išeivijos visuomenėmis, kurie jį pažinojo, kaip talentingą aktorį, gražaus žodžio menininką.

Sveikatai susilpnėjęs, – prisimena brolis, – gyvenimo išvargintas Henrikas traukėsi nuo savo prigimties ir pašaukimo – teatro, ir tapo lietuviškai visuomenei, ypatingai jaunimui, nebežinomas. Bet visa praeitis, kuriant teatrą Nepriklausomoje Lietuvoje, bylojo apie išskirtinius jo gabumus."

Vaidila – iš V. Krėvės "Šarūno", Vincas Kudirka – K. Inčiūros "Vincos Kudirkos", Antanas Strazdelis – J. Petrulio "Prieš srovę", Lebertsonas – P. Vaičiūno "Patriotų", Inspektorius – K. Binkio "Atžalyno", Burmis – A. Gustaičio "Slogučių", Riteris – S. Čiurlionienės "Riterio budėtojo", Skaidra – V. Mykolaičio-Putino "Valdovo sūnaus", Chlestakovas – Gogolio "Revizoriaus", Helmeris – Ibseno "Noros", Malvolio – V. Šekspyro "Dvyliktosios Nakties" – tai tik keletas Henriko Kačinsko vaidmenų. Jo vardas siejamas ir su estrados žanru, šalia "Linksmųjų brolių" – K. Dineikos ir J. Petrausko.

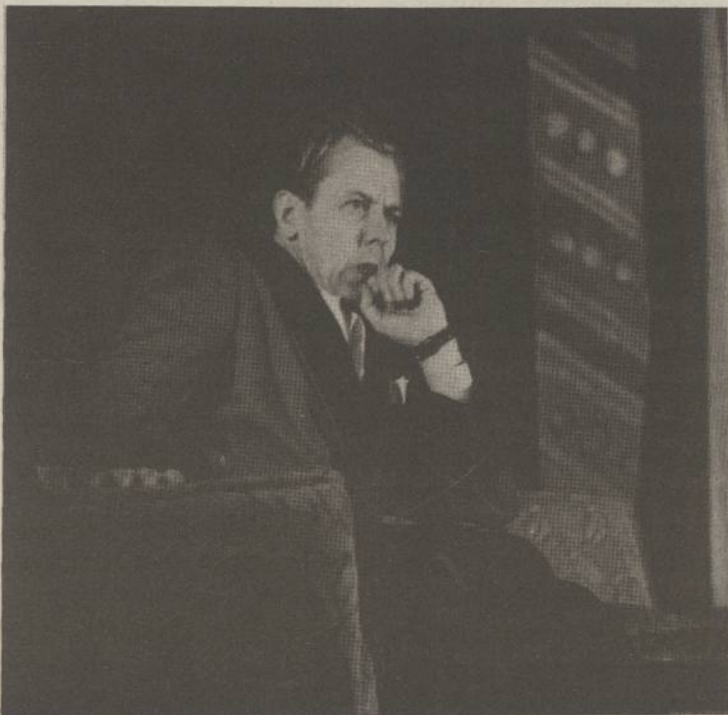
Toks jis ir liko to meto teatro liudininkų atmintyje ir istorijos puslapiuose:

"Jo veikla apima visą reikšmingąjį laisvosios Lietuvos teatro laikotarpį su visais jo kilimo ir smukimo tarpsniais. Jis vaidino visose žymiose Lietuvos scenose, dirbo su visais žymiaisiais lietuviškos scenos formuoto-

jais ir vaidino ne vieną kurią vaidmenų rūšį, bet įvairiausias – sodžiaus ir salono, modernios buities ir "kostiuminių" epochų, komedijas ir dramas, kretančius senius, jaunus vaikinukus ir herojus. Pagaliau, kas svarbiausia, su nedidelėmis išimtimis, Henrikas Kačinskas vaidino visame lietuviškame repertuare – nuo Maironio iki Sruogos. ("Lietuvių enciklopedija", Bostonas).

Išėjo Henrikas Kačinskas. Išėjo Stasys Santvaras, Aleksandra Gustaitienė, Antanas Gustaitis. "Visa tai šiandien – jau praeitis. Tai knygon sukloti iš vieno žydinčio pavasario žiedai" (O. Milašius). Išsinešdami mintis, jausmus, to laiko dvasią, palikdami mums "amžinybės viziją" "iš anų mielų, senų gerų laikų, kurie jau nebegriš..." (O.M.)

Spalio 13 dieną Šv. Petro bažnyčioje South Bostone po šv. Mišių įvyks aktoriaus Henriko Kačinsko 10-ųjų mirties metinių paminėjimas. Kviečiame dalyvauti.

Bostono Dramos sambūris. "Raudonas vynas", 1956 metai.

Bostono Dramos sambūris. "Tuščios pastangos"

Prof. Jolita Kavaliūnaitė

Žavėjosi žmonės ir jos romanais. Linas Sauka leidinyje *Lithuanian Weekly* rašo, jog abu šiuos romanus "teigiamai įvertino literatūros kritikas Petras Bražėnas ir priėmimo dalyvavę rašytojai" (Vertimas iš anglų kalbos)

Taip pat ir šioje Atlanto pusėje, šios PEN International – tarptautinės rašytojų organizacijos narės romanai jau susilaukę atgarsių. Vacys Rociūnas taip suformuluoja "Žarijų ir pelenų" veiksmo santrauką bei žmonių santykių dinamizmą: "Kontraversiniai romano veikėjai neretai įtrikiuojami į netikėtus ėjimus bei sprendimus, kur ambicija ar sukurta gyvenimo filosofija bei samprata mėgina įžiebtį žarijas, paverčiančias gyvenimą pelenais." O "Praradimų ženklo" žmogų jis pažymi dramatiškuose istorijos momentuose: "Čia autorė mėgina išsakyti chaotišką, tragišką, žmonių traukimąsi iš Lietuvos, artėjant antrajai sovietų okupacijai," rašo jis 1996 m. kovo mėn. 2 d. "Drauge".

Šiandien ir mes pažvelgsime į šiuos du vėliausius Aurelijos Balašaitienės romanus. Savo žvilgsniu norime įvesti skaitytoją į romanuose išsakytą pasaulį. Paliksime skaitytojui pačiam malonumą susipažinti su įvairių personažų išgyventais įvykiais dramatiškos istorijos fone. Tad mes stabtelėsim ne prie romanų intrigų, bet prie jų užuomazgų ir diskursyvių strategijų; aptarsime ne romanų intrigų išsirišimus, bet juose išsakytą žmogaus sampratą ir pasaulio viziją.

Paženklintas gražiu ir prasmingu tarp šviesos ir tamsos polių, gėstančios ir užgesusios ugnies "Žarijos ir pelenai" pavadinimu, pirmasis iš šių dviejų romanų atiskleidžia bundančio ryto ir daug žadančios ateities ženkle:

"Po iškilmingų Prisiėlimo pamaldų iš bažnyčios į šventorių pasipylė šventadieniškai kleganti minia. Kailiniuoti ir skrybėlėti miesto gyventojai, margaspalvėmis skarelėmis ir kaisytiniais sijonais pasipuošusios kaimietės, krykštaujantys, su velykiniais margučiais rankose, vaikai, pavasario ryto šviesoje atrodė kaip spalvingas impresionisto paveikslas. Šventoriaus patvoryje į dangų stie-

Vytautas ir Gražina, Arūnas ir Aldona gyvenimo sukuriuose (Sutinkant Aurelijos M. Balašaitienės romanus)

pėsi plačiai išsikeroję kaštai, kurių šakose jau brendo pavasario pumpurų pažadai. Maldininkų minios mindomas, girgždėjo šventoriaus žvyras, o paskutiniai vargonų akordai veržėsi pro didžiąsias bažnyčios duris į pavasariu pakvipsusį lauką. Šventišką nuotaiką pagerbė ir virš varpinės skraidantys vėversėliai (p.3)."

Šioje Velykų sekmadienį besipilančioje iš prieškarinės Lietuvos miesto bažnyčios minioje išryškėja dramatiškai apšviesti, kinematografiškai artėjantys tam tikri individai. Įdomus ir turtingas garsais, judesiais ir spalvomis, šis vaizdas skaitytojui ne tik parodo visuomenę, bet ir nustato romano intrigos kryptį ir jo iškilų toną.

Skaitytojas susitinka su įvairių bruožų ir įvairaus nusiteikimo – nuo egzaltuotų idealistų iki gyvenimo paženklinutų realistų – visuomenės nariais: su jaunu "linksmų akių" parapijos vikaru Vincu Bendoriumi, su klebonu Juškėnu, su "napoleoniškai orių ir pasipūtusių" žemės ūkio banko direktorium Lomaičiu, su jo "kaip adatomis aštriomis akimis" žmona, su galantišku kooperatyvo vedėju Pranu Gintalu ir kokieta ponia Svyriene, su jos vyru daktaru Svyriu ir su jų sūnumi. Tarp jų iškyla "išvaizda patraukli, savo intelektu imponuojanti" architektas Vytautas ir jo žmonos Gražinos Virkaičių pora.

Viskas – dienos laikas, Velykų šventė, jaunųjų idealistų žodžiai – nukreipia žvilgsnį į daug žadančią ateitį. Bundančio ryto ženkle pasirodo įstojantys į profesinį gyvenimą ar jau pasižymėję jauni profesionalai: bebai-giantis medicinos studijas medikas Linas, jau išgarsėjęs architektas Vytautas.

Iš čia – iš bažnyčios išsiliejančios minios dialogų – išspinduliuoja dvi nuosekliai lygiagriačiai einančios intrigos. Vienos centre Vytauto ir Gražinos vedybinis konfliktas, kitos – dvarininkų Lisevičių šeimos gotikinė drama, kurioje iškyla ir sunki klebono dilema. Veikėjai eina švęsti Velykų į kleboniją, kur "barškėjo indai, skambėjo stiklai, buvo geriamei tostai į miesto šviesią ateitį" (p.15). O iš ten vienas intrigos siūlas išsišakoja į Vytauto ir Gražinos namus, o kitas – į Lisevičių dvarą.

Visai kitaip atsiskleidžia antrasis šiandien mūsų sutinkamas romanas. Skaitytojas įeina į "Praradimo

ženklą pasaulį per pagrindinės veikėjos Aldonos Radvėnytės jausmus ir mintis:

"Taip nyku, tylu ir liūdna ištuštėjusiame name. Po Laimutės vestuvių, rodosi, visa gyvybė jame pranyko. Samanų spalvos minkšti kilimai sugeria mano vienišus žingsnius, o palangėje kaip dideli kraujo lašai į dangų stiepiasi pilnavidurės, raudonos rožės, apsikabinusios baltą tvorelę. Jokio vėjelio darželyje, jokio debesėlio temstantčiame danguje, tik neramiai plaka širdis, nes ir vėl atsiradau praradimų ženkle, kaip prieš beveik dvidešimt metų. Slegia nejauki vienuma, nerami nuojauta, net ir rytojaus baimė, kurios nesu-prantu, nes mano gyvenimas rieda nusistovėjusia monotoniška vaga (p.3)."

Čia parinktų žodžių poetiška sandara ir jų garsinis veikimas išryškina Aldonos vienišumą. Trijų dviskiemenių žodžių eilė "nyku, tylu ir liūdna", kuriuose pasikartoja balsės *y*, *u* ir *ū* bei priebalsės *l* ir *n*, lyg ataidinti sielos rauda, pajutusi nesulaikomą laikrodžio smūgių žymimą laiką. Į šių trijų žodžių eilę atsiliepia vaizdžiai apibūdintų daiktavardžių trejukė: *nejauki vienuma, nerami nuojauta, rytojaus baimė*. Besitęsianti tyla išryškinama *š* ir *ž* priebalsių kartojimu. Žodžiu "pranyko" antrasis sakinyss paaikšina ir praplečia pirmąjį sakinį, o trečiojo sakinio kartojama raidė *s* leidžia suprasti sąmokslą prieš ją: ji juda, bet tyla jos judesius neigia. Žalia garsą sugeriančių kilimų spalva spalva šiuo atveju paradoksiškai ne tiek simbolizuoja gyvybę, kiek veikia ją paneigdamas. Raudona rožių spalva, siejama su krauju, susakramentina pasaulį ir sulieja jį su kryžiaus simboliu. Pasikartojantis neigiamasis žodis *jokio* ... *jokio* pabrėžia jos vienvatę. Tylus sielos skundas: "Ir vėl atsiradau praradimų ženkle... mano gyvenimas rieda nusistovėjusia monotoniška vaga." Šis grįžimas į pradžią ją uždaro cikliško laiko tėkmėje, išreikštoje lyg nesibaigiančių keturių skiemėnų žodžiais, kuriuose vyrauja ilginančios *m* ir *n* priebalsės.

Žodžiu "rieda" į sekančią paragrafą ataidi lyriška ir filosofiška meditacija apie laiką ir jo vaidmenį žmogaus gyvenime. Aldonos vizija plėtėja, jos jausmai darosi vis specifiškesni, jos mintyse dabartis suvirpa su iš praeities ateinančiais prisimini-

mais, kurie nuaidi ir į ateitį.

Šis įvadinis prologo paragrafas nustato romano kryptį, jo toną ir tezę. Išblaškius praities baimę, lyg iš užtvankos išsilieja tos praities bėgimas nuo artėjančios antrosios bolševikų okupacijos.

Aldona ir Arūnas išsiskiria, jų gyvenimai išsišakoja. Jų skirtingos odisejos, aprėpdamos platų geografinį plotą ir ilgą kalendorinį laiką, sudaro epinį vaizdą. Jų gyvenimai vyksta meilės vienas kitam fone. Aldonos išgyvenimuose pasigirsta jos meilės Arūnui atgarsiai, Arūno – šmėkščioja Aldona. Jis nuo jos tolsta ir sentimentaliojoje dimensijoje: jos vaizdas vis rečiau ir rečiau įsiterpia į jo samonę, galų gale nebesukeldamas jokio jausmo. O jos gyvenimas jausmiškai supintas su Arūnu.

Atsiradusi betolstančio nuo gimtinių traukinio vagone, svetimų žmonių tarpe, Aldona giliai pergyvena savo padėtį. Šis "praradimų ženkle" – atsiradimas perkeliamas į mistinę/mitinę plotmę. Jo aprašyme iškyla visų keturių elementų – ugnies, žemės, oro, vandens stichija:

"Auksinis portsigaras sužvilga mėnulio šviesoje. Paspaudusi šone mygtuką, atidarau dangtelį ir pirštų galais paliečiu tėviškės žemės saujelę. Jaučiu jos saldų kvapą ir noriu pravirkti, noriu basomis kojomis bėgti puria arimų žeme, paskui jas pievoje nusiplauti šaltos rasos lašais. Kur rasiu žemę tokią kvapią, tokią brangią, jos vaikų krauju ir ašaromis aplaistytą (p. 18)."

Lemtis dažnai sulieta su būdvardžiu *kapriziška*, pasikartojantis būdvardis *nuostabus*, kuriuo dažnas personažas apibūdina velykinį rytą, šiek tiek sustilizuoją romano vaizdą, o lūpų palyginimas su vyšniomis ateina iš sentimentalių romanų pusla-

pių. Tačiau, personažai ryškūs ir greitai išsirežiantys skaitytojui į samonę ir jų sielvartai jį sudomina. Juose matome ne tiek stilizuotus elegantiškus veikėjus, kiek klasiškai suprantamą ir išsakomą žmogų. Jis – žmogus – apibūdinamas bendromis, ne specifinėmis savybėmis; dėmesys skiriamas tiems bruožams, kuriais jis panašus į kitus, o ne tiems, kuriais jis nuo kitų išsiskiria. Tad ir "Praradimų ženklo" mažytės Laimutės portretuose, ar tai besmaguriaujančios šokolado plytelę ir apsitepusios rankutes ir luptes, ar tai švelniomis rankutėmis apkabinančios mamytės kaklą, atpažįstame kiekvieno vaiko atspindį. Iš Racine'o ir Corneille'o pasaulio ataidi čia 17-tojo šimtmečio žmogaus sąvoka. O archiatipiškas priešpriešinių pradžios ir pabaigos pajutimo sugretinimas įtato romaną į mitiškai suprantamą ciklišką gyvenimo eigą.

Žmogaus moralinės ir intelektualinės savybės įvertinamos, jo pastangos apvainikuojamos ir jo laimėjimai atlyginami. Jo teigiamybės atpažįsta pajėgūs jam padėti žmonės, kurie, lyg gerosios laumės, besąlygiškai jį globoja. Pagrindiniai veikėjai dviasiskai iškilūs ir akademiškai arba muzikaliai talentingi, net genialūs. Arūnas ir Margarita apvainikuojami pirmosiomis Norvegijos karaliaus muzikinėmis premijomis; Aldona ir Laima baigia universitetus *magna cum laude*. Jiems sekasi ir jų pasisekimai atrodo, romano pasakojimo kontekste, kuris skiria pagrindinį dėmesį šių veikėjų sentimentaliui gyvenimui, ne tiek fantastiškai, kiek epitetiškai.

Abu romanai išsako giedrą filosofinę nusiteikimą. "Žarijų ir pelenų" žmogus gyvena gaisro, ligų ir mirties, lyg Dievo rykštės lankomame pasaulyje. Tačiau iš "Žarijų ir pelenų" iškyla, kaip feniksas, gyvybės tęstinumo užuomazgos. Romano centre – jaunų individų meilė vienas kitam ir jaunavedžių vedybų įprasminimas

(Nukelta į 11 psl.)

Rašytoja A.M.Balašaitienė pasirašo savo knygoje V.Bacevičiaus nuotr.

Vytautas ir Gražina, Arūnas ir Aldona gyvenimo sukuriuose

(Atkelta iš 10 psl.)

vaiko – išūnyto ar savo – auginimu, o "Praradimų ženklo" žmogus gyvena kitos Dievo rykštės – karo – audrose. Tačiau, sunaikinęs ištisus kraštus, išblaškęs žmones po visą pasaulį, suardęs jų gyvenimą, karas nepaliečia čia nusakomo žmogaus vertybių sandaros, kurios centre taip pat išryškėja gyvybės išlaikymo ir tęstinumo impulsas.

Jeigu karas parodo, kad tauta tautai gali būti vilkiška, čia, šiame romane tikrai *homo homini lupus non est*. Ir, iš tikrųjų, karo audrų išrauti iš savo gimtojo krašto, jo išplėsti iš savo sukurto gyvenimo, išbarstyti po visą pa-

saulį svetimuose kraštuose, žmonės lieka nepalaužti. Pasikeičia žmogaus gyvenimo sąlygos, gyvenimo vieta ir aplinka, bet nepasikeičia jo pasitikėjimas kitais žmonėmis, nepasikeičia jo viltis, kad pasaulis jam skiria prasmingą vietą ir palankią ateitį.

Toli mes čia esame nuo Alberto Camus absurdiškai suprantamo pasaulio, kuriame nesutampa žmogaus gili nostalgija gyventi racionaliai jam nesvetingoje padangėje. Ir "Žarijų ir pelėnų", ir "Praradimų ženklo" žmogus – nepalaužtas. Giedrai nusiteikęs, jis sutelkia visas savo jėgas gamtos įra-

šytui impulsui – išlaikyti savo gyvybę ir ją pratęsti vaikų auginimu, kuris ir sutampa su giliausiais jo norais.

Šį gaivų rugsėjo sekmadienį, šioje Klivlendo (Cleveland) skautininkų gražiai išpuoštoje ir jaukioje Dievo Motinos Bažnyčios kavinėje, sutikę vėliausius Aurelijos Balašaitienės dramatiškai užsimezgančius ir ne mažiau dramatiškai išsišančius romanus "Žarijos ir pelėnai" ir "Praradimų ženklo", laukiame ir daugiau literatūrinių veikalų iš mūsų šios rašytojos išradingos plunksnos.

RENGINIŲ KALENDORIUS

• SPALIO 18, 19, ir 20 dienomis – BALF'o centro valdybos direktorių suvažiavimas. Rengia Cleveland'o skyrius

• LAPKRIČIO 3 d., sekmadienį, – Ohio Lietuvių Gydytojų draugijos metinis susirinkimas ir pietūs Lietuvių namuose. Pradžią - 12 val.

• LAPKRIČIO 9 d., 6:30 val. vakaro – Dievo Motinos parapijos choro rudens balius

• LAPKRIČIO 17 d. – Šv. Jurgio parapijos ru-

dens festivalis – nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p.

• LAPKRIČIO 23 d., šeštadienį, LVS-gos "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus valdyba Lietuvių Namuose rengia Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą

• GRUODŽIO 7 d. Clevelando Lietuvių Žuvininkų klubas "LITTS ANGLERS CLUB" rengia metinę loteriją - balijų. Bilietus galima užsakyti pas klubo narius

• GRUODŽIO 24 d. 9 val. vakaro – Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje

Psychological Health Center and Alcoholism Treatment Program, Inc.

6315 Pearl Road, Suite 101
Parma Heights, Ohio 44130

Telefonas: (216) 845-9061

Faksas: (216) 8454-9062

Dr. Gintautas Z. Sabataitis-Psichologas

Priimame "Medicare" ir kitus sveikatos apdraudimus

CLEVELANDO PENSININKŲ ŽINIOS

Spalio mėnesio suėjimas/pietūs bus ketvirtadienį, spalio 3 dieną 2:00 v.p.p. Lietuvių Namų viršutinėje salėje. Narius raginame gausiai dalyvauti. Kviečiame atvykti ir pensininkus, kurie dar nepriklauso mūsų klubui. Jūsų laukia skanūs pietūs, loterija ir "door price". Programoje: svečias iš Vilniaus – poetas ir rašytojas Liutauras Degesys. Mūsų klubo narys B. Jakaitis akordeonu pa-

linksmins visus susirinkusius.

Spalio mėnesį gimtadienius švenčia šie klubo nariai: Natalija Bielinienė, dr. Algimantas Čepulis, Vytenis Čiurlionis, Anita Giedraitienė, Juozas Jasinevičius, Elena Luzienė, Bronė Mainelienė, Liudas Sagys, Erika Steponavičienė, Kęstutis Šukys,

Regina Švarcienė ir Jonas Svetkauskas. Visiems jiems linkime geros sveikatos.

Mūsų ligoniams, sveikstantiems namuose, o taip pat ir tiems, kurie dar yra ligoninėje bei slaugos namuose, linkime kuo greičiau pasveikti.

Jonas Kazlauskas

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

ATLANTA IMPORT EXPORT

JŪSŲ PASLAUGOMS CLEVELAND'E MŪSŲ ATSTOVAS

LITMA IMPORT EXPORT
639 EAST 185 STREET
CLEVELAND OH 44119
216-481-0011

SIUNČIAME SIUNTINIUS LAIVU
LABAI SKUBIEMS SIUNTINIAMS - ORO CARGO
AUKŠTOS KOKYBĖS MAISTO SIUNTINIAI

JŪSŲ SIUNTINIUS PRISTATYSIME Į NAMUS
BET KURIOJE LIETUVOS, LATVIJOS, ESTIJOS,
BALTARUSIJOS VIETOJE, O TAIP PAT MASKVOJE,
PATERBURGE IR KALININGRADO SR.

ATLANTA IMPORT EXPORT
(312) 434-2121 arba (800) 775-7363

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

40-24 235TH DOUGLASTON, NEW YORK 11363 TEL. (718) 423-6161 FAX (718) 423-3979

Skrydžių į LIETUVĄ kainos

New York – Vilnius - New York:

Spalio mėn.	\$550
Lapkričio 1 - gruodžio 12 d.	\$500
Gruodžio 13 -31d.	\$650
Sausio - vasario mėn.	\$500

Chicago – Vilnius – Chicago:

Spalio mėn.	\$715
Lapkričio mėn.	\$570
Gruodžio 1-12	\$605
Gruodžio 13-24	\$715
Gruodžio 25 – vasario 28	\$570

(Plius mokesčiai)

Atpiginti skrydžiai iš visų JAV miestų.
Vietų skaičius – ribotas.

Vytis Travel
40-24 235 St.
Douglaston NY 11363
TEL. (718) 423-6161
800-77-VYTIS

DIRVA

OHIO ĮVYKIAI

- Spalio 3-5d. Big Bend Stern-wheel Regatta – Senoviškų garlaivių varžybos, Pameroy.
- Spalio 3-6 d. Wonderful World of Ohio Mart – Nuo-stabaus Ohio pasaulio mugė, Stan Hywet Hall, Akron.
- Spalio 4-6 d. Paul Bunyon Show – P. Bunyon šventė, Nelsonville.
- Spalio 5 d. Fall Foliage Train / Bus Trip – "Rudens lapų" kelionė, Jefferson.
- Spalio 5-6 d. Applefest – Obuolių šventė, Zoar.
- Spalio 5-6 d. Holmes County Antique Festival – Holmes apskr. antikinė šventė. Mil-lersburg.

Išsamesnes žinias galite gauti, skambindami telefo-nu(nemokamai): 1-800-BUCKEYE (1-800-282-5393).

Ger.J.

"DIRVAI" AUKOJO:

G.K.Trečiokai, Union, NJ	\$30
J. Gruzdas, N.M.Beach,	\$30
I.Oksienė, Los Angeles, CA	\$25
J.Jurgelis, Moreland H., OH	\$20
G.Meilūnas, New York, NY	\$20
L.Židonis, New Haven, CT	\$20
E.L.Datis, Los Angeles, CA	\$15
"Taupa", Sout Boston,	\$10
O.Skardis, Euclid, OH	\$10
V.Dailidka, Albuq. NM	\$10
V.Maciulevičius, Lak.OH	\$5
M.H.Janužiai, Morg.H., CA	\$5

Visiems aukotojams
nuosirdžiai dėkojame

IGNO STANKAUS EILĖS

Be namų

Nuo šiaurės šaltojo ledyno
Ligi atogražų žalių,
Visur lietuvį gali sutikti,
Nes jis neturi savų namų.

Takus išmynęs Sibiro tundroj,
Palikęs kryžius, kaulų krūvas
Tiesia į saulę rankas kaulėtas:
Dieve, gražinki mano namus.

Šaukia prislėgtu vergo balsu,
Kur mano tėviškės laukai?
Atkelk, o Dieve, sunkius vartus
Leisk man sugrįžti, kur gimiau.

Ištroškęs gersiu iš šaltinio
Vandenį tyrą taip skaniai.
Tarp delnų trinsiu rugio varpą,
Pavalgęs būsiu tik tenai.

Iš tolimiausių kampų pasaulio
Keliaus lietuvis į namus.
Bučiuos Tėvynę pėdas išpaustas
Sode prie slenksčio, lauko gale.
1972 02 10

Ignas Stankus. V.Bacevičiaus nuotr.

BALFo DIREKTORIŲ METINIS SUAŽIAVIMAS

įvyks Clevelande, spalio 19 d.
Posėdžiai vyks Lietuvių namuose. Ten įvyks ir
baigiamasis suvažiavimo pobūvis su menine
programa, sveikinimo kalbomis ir vakariene.

Billietus (\$20 asmeniui) platina
Clevelando BALFo skyriaus valdybos nariai.

BALFo METINIS AUKŲ VAJUS prasidės spalio 1 d.

Lietuvai atgavus nepriklausomybę, BALFas skiria
ypatingą dėmesį buvusiems politiniams kalinams,
partizanams ir našlaičiams. Visus kviečiame
prisidėti prie šios prasmingos šalpos savo nuo-
širdžia metine auka. Aukos nurašomos nuo fe-
deralinių mokesčių ID No. 11-1630910.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu su pristatymu į namus.

Pinigai pervedami doleriais.

Sutvarkomi palikimai.

Skubiems siuntiniams – AIR CARGO.

Komercinės siuntos pagal susitarimą.

MAISTO SIUNTINIAI nuo \$39, - iki \$98, -

Aukštos kokybės maisto produktai.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.

Willoughby Hills, OH 44092

Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.

Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

LIETUVA – 1996

Skrydžiai į Vilnių dar vis geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS, ir kitas oro linijas

RITA STASKUTĖ

MATAS & ASSOCIATES

NORMLS

RITA MATAS • Broker • G.R.I. • Licensed Real Estate Appraiser

17938 Neff Road
Cleveland, OH. 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Road
Pepper Pike, Oh. 44124
(216) 473-2530

ADV. VYTAS MATAS teisinis patarėjas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzuoti direktoriai ir balzamuotojai.

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA Lithuanian Credit Union Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį
ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.
penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.
šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.
sekmadienį parapijoje --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000